

Frants Gundersen

Notater

Statistikk over etterforskede lovbrudd
Dokumentasjon

Forord

Statistikken over ferdig etterforskede lovbrudd ble for 1995 for første gang hovedsakelig produsert med verktøy som var uavhengig av stormaskin. I forbindelse med overgangen fra stormaskinbasert bearbeiding til SAS på UNIX ble det også satt igang en omfattende faglig gjennomgang av alle bearbeidingsrutiner.

Dette notatet beskriver den faglige og tekniske bearbeidingen av rådataene, slik disse bearbeidingsrutinene er blitt utarbeidet i perioden 1995–1998. I tillegg dokumenteres tre områder innen statistikken som delvis er uavhengig av de opprinnelige bearbeidingsrutinene:

Eldre årganger er konvertert fra flate filer på stormaskin til SAS-format på UNIX. De er også bearbeidet slik at de i størst mulig grad har det samme formatet som siste årgang, slik at det er mulig å lage gyldige tidsserier. Første tilgjengelige årgang er nå 1987, og det er vurdert slik at det ikke er formålstjenlig å konvertere eldre årganger til SAS-datasett.

Tilbakefallsstatistikken er revidert og utvidet fra tre til fem år. Eldre årgangsfiler er bearbeidet for å tilpasses denne nye tilbakefallsstatistikken.

Nye kjennemerker er inkludert i datamaterialet. Det er først og fremst flere personopplysninger (landbakgrunn) og en finere inndeling av gjerningssted og kjennemerker knyttet til den påtalemessige avgjørelsen. Dette gir nye muligheter både i bearbeidingsprosessen og i presentasjonen av statistikken, men forutsetter også et mer omfattende bearbeidingsopplegg.

Innhold

Tabell og figuroversikt

Figurer.....	2
Tabeller.....	2
1. Statistikk over etterforskede lovbrudd	
1.1 Bakgrunn.....	3
1.2 Formål.....	3
1.3 Teknisk løsning.....	5
1.4 Om dokumentasjonen	5
2. Datagrunnlag	
2.1 Generelt.....	6
2.2 Feilkilder.....	6
3. Gjennomføring	
3.1 Generelt.....	8
3.2 Tidsplan	8
4. Bearbeiding	
4.1 Generelt.....	13
4.2 SAS-rutinene.....	14
4.3 Tilbakefall.....	26
4.4 Dokumentasjon av bearbeidingen.....	28
5. Tabellproduksjon	
5.1 Generelt.....	29
5.2 Utvelgelse	29
6. Permanent lagring av data	
6.1 Lagring av ferdig revidert materiale	30
6.2 Lagring av andre filer permanent.....	31
6.3 Innlesing av ascii-filer til SAS-datasett	33
7. Referanser	34
8. Vedlegg	
8.1 Filstruktur.....	35
8.2 Kataloger.....	37
8.3 Beskrivelse av ferdig materiale.....	39
8.4 Kontroller i STRASAK	40
8.5 Spesielle variabelverdier.....	41
8.6 Bruk av fellesressurser på UNIX	42
8.7 Koding av avgjørelse etter formål	43
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater.....	47

Tabell og figuroversikt

Figurer

Figur 1. <i>Et lovbrudds gang gjennom rettsapparatet</i>	4
Figur 2. <i>Logisk dataflyt, del 1</i>	10
Figur 3. <i>Logisk dataflyt, del 2</i>	11
Figur 4. <i>Logisk dataflyt, del 3</i>	12
Figur 5. <i>Beregning av alder</i>	21
Figur 6. <i>Logisk dataflyt, tilbakefallsstatistikk</i>	27
Figur 7. <i>Logisk dataflyt, arkivering av årgangsdata</i>	30

Tabeller

Tabell 1. <i>Filbeskrivelse av materialet fra STRASAK</i>	14
Tabell 2. <i>Filbeskrivelse for PK[aar]A.txt, PK[aar]B.txt og PK[aar]C.txt</i>	17
Tabell 3. <i>Filbeskrivelse av BBAS[aar-1].ssd04</i>	22
Tabell 4. <i>Filbeskrivelse av BBAS[aar].ssd04</i>	22
Tabell 5. <i>Filbeskrivelse av \$KRIMINAL/fodeland/g[aar].txt</i>	26
Tabell 6. <i>Utvælgelse ved bruk av forskjellige enheter i tabellene</i>	29
Tabell 7. <i>Filbeskrivelse av materialet fra årgangsfilene etter lagring som flat fil</i>	32

1. Statistikk over etterforskede lovbrudd

1.1 Bakgrunn

En landsdekkende statistikk over ferdig etterforskede forbrytelser ble første gang publisert for 1957. En utvidelse av statistikken til også å omfatte forseelser kom ikke før i 1994. Fram til rundt 1980 var statistikken i sin helhet basert på skjemaer som politiet sendte inn til Statistisk sentralbyrå når etterforskningen var avsluttet. I løpet av 1980-tallet ble de fleste politikamrene tilknyttet politiets sentrale registreringssystem (STRASAK) og fra og med 1991 kan statistikken regnes som 100 prosent edb-basert. Overgangen til edb-basert innrapportering var ikke uproblematisk med hensyn til å sammenligne statistikken over tid. Denne problematikken er blant annet omtalt i Olausen (1996).

Statistikken over ferdig etterforskede lovbrudd har siden 1987 basert seg på en bearbeidingsplan som opprinnelig var ment brukt bare på denne årgangen. All bearbeiding foregikk på stormaskin, men bruk av stormaskin skulle i følge Statistisk sentralbyrås strategi for IT-verktøy fases ut til fordel for UNIX-tjenere. I løpet av 1995 ble det satt i gang en gjennomgang av bearbeidingsplanen for statistikk over etterforskede lovbrudd som både gjennomgikk den faglige bearbeidingen av data og samtidig lagde alle de tekniske løsningene på nytt i SAS under UNIX.

Datagrunnlaget for statistikken over ferdig etterforskede lovbrudd i 1995 ble for første gang produsert med de nye rutinene. Dette notatet beskriver den faglige og tekniske bearbeidingen av rådataene. Denne bearbeidingen ble utarbeidet i perioden 1995–1998. I tillegg dokumenteres følgende punkter som er kommet til parallelt eller i etterkant av utarbeidingen av bearbeidingsrutinene:

- Eldre årganger er konvertert til samme format for å kunne lage tidsserier. Første årgang er nå 1987, og det er vurdert slik at det ikke er formålstjenlig å konvertere eldre årganger til SAS-datasett. Ikke alle kjennemerker er gyldige for alle år, men vedlegg 2 gir en oversikt over brudd i tidsseriene.
- Bearbeidingen av eldre årgangsfiler er gjennomgått for å lage en tilbakefallsstatistikk. Tilbakefallsperioden er utvidet til fem år mot tidligere tre, og all rutinene laget på nytt. Ny tilbakefallsstatistikk ble første gang produsert for 1997, slik at årgangsfiler tilbake til 1992 er gjennomgått.
- Nye kjennemerker er inkludert i datamaterialet (sonen der lovbruddet ble begått, kjennemerker knyttet til den påtalemessige avgjørelsen, landbakgrunn for siktede personer) som gir nye muligheter i bearbeidingsprosessen.

1.2 Formål

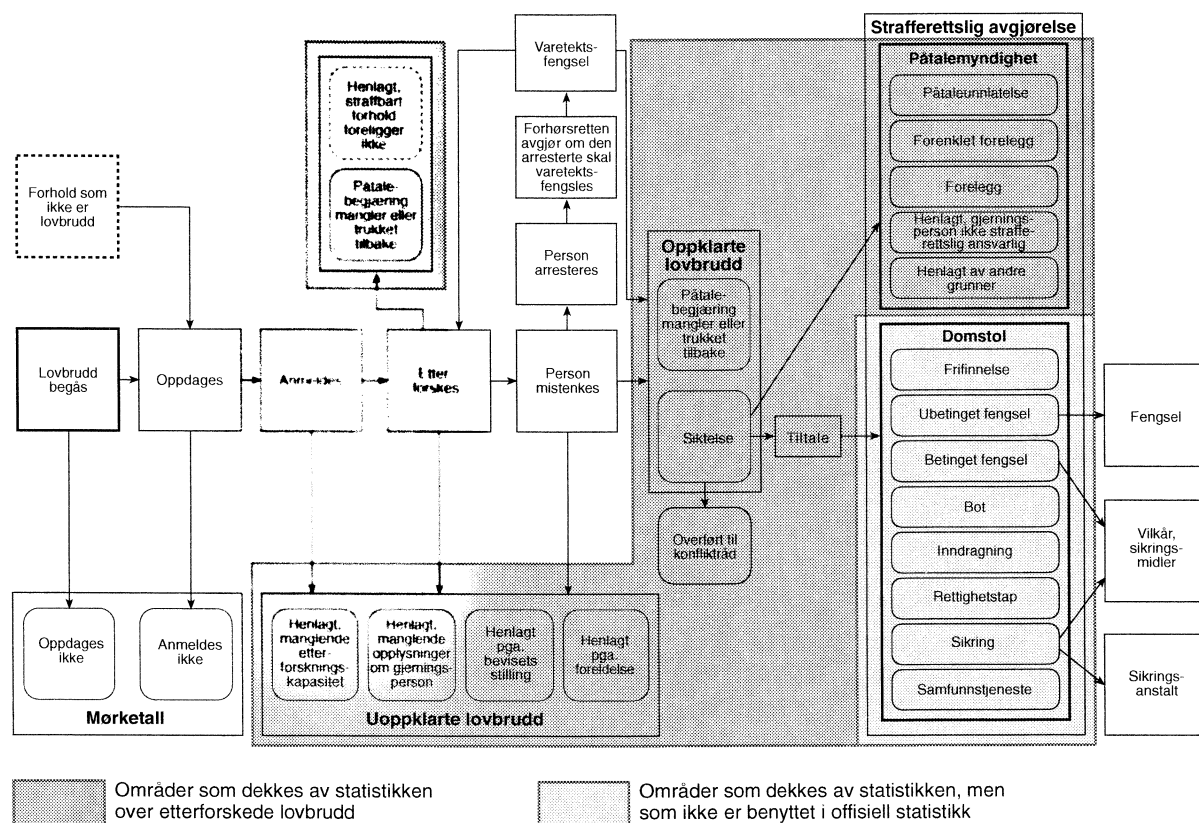
Statistikken bygger på data fra politiets sentrale registreringssystem, STRASAK. Dataene dekker alle registrerte lovbrudd som har fått en rettskraftig avgjørelse. Tabell 1 i kapittel 4.2 viser en oversikt over de kjennemerker som dekkes. To temaer er sentrale i statistikken. Det ene er de sentrale kjennemerkene ved de personene som politiet peker ut som skyldig i et lovbrudd. Med ”pekt ut som skyldig” menes at politiet ved avsluttet etterforskning har tilstrekkelig bevis til å sende saken til en domstol (innstille på tiltale) eller til å avgjøre saken selv ved for eksempel å ilegge forelegg, sende saken til konfliktråd eller gi betinget påtaleunntatelse. Hvis saken avgjøres av politiet må den utpekte

gjerningspersonen godta avgjørelsen for at avgjørelsen skal være rettskraftig. Foreligger dom får avgjørelsen betegnelsen "tiltale" siden det er politiets avgjørelse som inngår i statistikken. Det betyr at med få unntak¹, har alle personer som betegnes som skyldig en rettskraftig avgjørelse peker dem ut som gjerningsperson. Personene som politiet peker ut som skyldig har tradisjonelt blitt omtalt som "siktete personer", selv om dette begrepet ikke er synonymt med "siktet" slik det er beskrevet i straffeprosessloven.

Det andre hovedtemaet er politiets arbeid. Statistikken viser saksmengden ved hvert politikammer og hvilken rettskraftig avgjørelse alle lovbrudd får når politiet er ferdig med å etterforske saken. Dette gjelder også de lovbruddene der ingen personer blir utpekt som gjerningsperson (uopklart). Av avgjørelsen kan derfor blant annet oppklaringsprosenten avledes, og alle kjennemerker kan fordeles på de enkelte politikamrene.

Tidligere var statistikken over etterforskede lovbrudd brukt som mål på kriminaliteten, både som indikator for mengde og utvikling. Denne funksjonen er langt på vei overtatt av statistikk over anmeldte lovbrudd. Denne statistikken kan publiseres allerede én måned etter periodens utløp og ble første gang publisert for 1990.

Figur 1 viser hvilke deler av rettsapparatet som statistikken over etterforskede lovbrudd beskriver. Grunnen til at område som dekkes ikke er benyttet til offisiell statistikk, er at dette området også dekkes av statistikk over straffereaksjoner, der denne statistikken inneholder flere kjennemerker, og derfor foretrekkes for å beskrive denne delen av rettsapparatet.

Figur 1. Et lovbrudds gang gjennom rettsapparatet

¹ En spesiell kategori er de avgjørelsene der politiet utpeker en gjerningsperson, men som ikke innebærer straffereaksjon. Dette er henleggelse der personen var under kriminell lavalder, bevisstløs i gjerningsøyeblikket eller døde under etterforskningen.

1.3 Teknisk løsning

SAS er valgt som teknisk løsning, både for bearbeidingen og lagring av data. Dette er en følge av Statistisk sentralbyrås overgang fra stormaskin til UNIX-baserte tjenester i nettverk. SAS er på sentralt hold valgt som hovedverktøy for bearbeiding av data. En databaseløsning fra Oracle for lagring er vurdert, men denne statistikken tjener i liten grad på å bli bygd opp som en relasjonsdatabase.

Statistikken inneholder svært sensitive data og behandles i henhold til *Sikkerhetshåndboka* (Statistisk sentralbyrå 1998a), spesielt kapittel 4 og 9. Krypteringsrutiner for persondata i SAS-format på UNIX er imidlertid ikke utviklet, men dette arbeides det med på sentralt hold i Statistisk sentralbyrå. Sikring mot misbruk av data ivaretas av Statistisk sentralbyrås generelle restriksjoner på brukertilgang på de stedene i nettverket som dataene fysisk befinner seg. Dette gjøres på operativsystemnivå. Det ligger ingen begrensninger i anvendelsen av dataene hvis brukeren har tilgang til området for kriminalstatistikk (som er '\$KRIMINAL' på UNIX-tjeneren).

Alle årganger av statistikken, både rådata fra Politiets datatjeneste og det ferdig reviderte datasettet, blir lagret permanent som ren ascii-tekst. Dette for å forhindre at eventuelle framtidige skifte av verktøy for databehandling vil medføre tap av data. Dette er nærmere behandlet i kapittel 6.

1.4 Om dokumentasjonen

Bearbeidingen og dokumentasjonen over bearbeidingen av etterforskede lovbrudd følger delvis de retningslinjene som gis blant annet i Berby (1999) og Statistisk sentralbyrå (1995, 1997 og 1998c). Produksjonsrutinene for statistikken over etterforskede lovbrudd er imidlertid ikke kommet som følge av et avgrenset prosjekt, slik retningslinjene nevnt over tar utgangspunkt i, og dokumentasjonen følger dermed ikke 100 prosent disse retningslinjene. Dokumentasjonen må ses på som en oppsummering av et kontinuerlig arbeid som har foregått over flere år der det har vært én person som har hatt ansvaret for både spesifikasjonene og implementeringen.

All dokumentasjon finnes i elektronisk form (se vedlegg 8.1), og denne vil bli oppdatert av de personene som til en hver tid har ansvaret for statistikkrutinen. Dokumentasjonen skal dekke alle tilgjengelige årganger. Eventuelle endringer ved senere årganger må ikke medføre endring av dokumentasjon som berører tidligere årganger av statistikken.

En del av informasjonen (spesielt vedleggene) i dette notatet vil legges inn i Statistisk sentralbyrå sitt DataDok-system. Informasjonen vil da være tilgjengelig elektronisk, og oppdateringer vil kunne gjøres fortløpende (se Bjørsvik og Torvbråten 1999). Statistikken over ferdig etterforskede lovbrudd har imidlertid ikke på nåværende tidspunkt (september 1999) tatt i bruk dette systemet.

Denne dokumentasjonen er primært rettet mot to brukergrupper. Den ene brukergruppen er de som i framtiden skal lage og videreutvikle statistikken. Den andre brukergruppen er personer som ikke selv er med på bearbeidingen av rådataene, men tar i bruk det ferdige årgangsdatasettet. Dette kan være eksterne forskere som skal ha data til spesielle prosjekter, men det kan også være andre miljøer internt på Statistisk sentralbyrå som skal benytte dataene. Med økt elektronisk tilgjengelighet og publiseringsvirksomhet er den siste brukergruppen stadig mer aktuell.

Med tanke på brukergruppene er dokumentasjonen først og fremst av teknisk karakter, og de vurderingene som ligger bak rutinene i kapittel 4 og 5 er for det meste utelatt. Dokumentasjonen er likevel ikke mer teknisk enn at også andre "tunge" brukere av den ferdige statistikken kan ha interesse av å sette seg inn i den prosessen som ligger mellom rådataene fra Politiets datatjeneste og det ferdige årgangsdatasettet.

2. Datagrunnlag

2.1 Generelt

Datagrunnlaget hentes fra politiets sentrale registreringssystem, STRASAK, som dekker alle registrerte lovbrudd ved de enkelte politikamrene. Politiets datatjeneste står for utkjøringen av data-materialet på tape. Driftsavdelingen ved Statistisk sentralbyrå legger materialet over til spesifisert sted på UNIX. Hvert registrerte lovbrudd utgjør vanligvis én enhet i materialet og er kjennetegnet med unik verdi for politikammer, registreringsår og anmeldelsesnummer. Der flere personer er funnet skyldig vil imidlertid flere enheter referere til samme lovbrudd. For en videre beskrivelse av datagrunnlag, kjennemerker og definisjoner henvises det til Statistisk sentralbyrå (1998b), del 1 og del 3.

STRASAK inneholder noen gyldighetskontroller av data. En oversikt over disse finnes i vedlegg 8.4. Kontrollene sikrer kvaliteten på rådata, og kvaliteten er generelt bedret siden første produksjonsår (1995). Dette gir utslag i rutine 02 (se kapittel 4.2) der antall ugyldige enheter har sunket år for år, når alle andre parametre holdes konstant. Etterhvert som nye kontroller innarbeides i STRASAK kan det forventes en ytterligere forbedring.

Statistisk sentralbyrå har gjennom statistikkloven §3-2 (1) rett til å benytte STRASAK som grunnlag for offisiell statistikk. I henhold til statistikkloven §3-2 (2) skal også alle større endringer av STRASAK meldes til Statistisk sentralbyrå før endringene settes ut i livet. I henhold til statistikklovens §2-2 har Statistisk sentralbyrå rett til å pålegge de enkelte politikamrene å rette opp ugyldige data (se kapittel 4.2, rutine 02). §2-2 gir også Statistisk sentralbyrå rett til å sette en frist for innlevering av disse opplysningene. Myndighet for håndhevelse av statistikkloven §3-2 er delegert til Finans og tolldepartementet, mens Statistisk sentralbyrå selv har myndighet til å gi pålegg om oppgaveplikt etter statistikklovens §2-2.

2.2 Feilkilder

Statistikken kalles statistikk over ferdig etterforskede lovbrudd, det vil si den presenteres som en beskrivelse av de sakene som politiet gjør seg ferdig med i statistikkåret. Sakene oversendes imidlertid til SSB først når de har fått rettskraftig avgjørelse. Det betyr at det kan være en forskjell mellom det tidspunktet de reelt ble ferdig etterforsket og det tidspunktet de kommer med i statistikken. Denne tidsforskjellen er imidlertid for de aller fleste lovbrudd svært liten, men for noen saker som har hatt lang behandling ved domstolene kan forskjellen være betydelig, og noen saker vil derfor bli innlemmet i statistikken i "feil" år.

Datamaterialet fra Politiets datatjeneste er en fulltelling av enheten, slik at frafall på enhetsnivå utelukkes. Hvorvidt det skjer et frafall av enheter ved manglende registrering i de enkelte politikamrene har SSB ingen mulighet til å kontrollere. Betegnelsen *registrerte lovbrudd* benyttes ofte for å presisere dette forholdet. Partiell frafall (ved at enkelte kjennemerker ikke er oppgitt på enkelte enheter) forekommer, men ved hjelp av interne kontroller i STRASAK er disse begrenset til mindre sentrale kjennemerker, slik som bokommune og statsborgerskap. Disse opplysningene kan SSB også som regel hente fra Det sentrale folkeregisteret. Kontrollene i STRASAK er listet opp i vedlegg 8.4.

For at STRASAK skal fungere i de daglige rutine ved de enkelte politikamrene er ikke alle kontrollene som er innebygd absolutte, men av mer advarende/veiledende karakter. Rutinene for bearbeidingen (kapittel 4.2) kan derfor ikke baseres på at disse kontrollene fungerer absolutt.

En del av bearbeidingen av dataene, slik den er beskrevet i kapittel 4, forutsetter at registreringen ved det enkelte politikammer er korrekt utført. Erfaringsmessig er dette imidlertid ikke tilfelle, noe feilene som kommer ut i rutine 02 bekrefter. Det er derfor mulig at bearbeidingen, for eksempel ved sletting på dobbeltregistreringer, kan medføre feil bearbeiding på grunn av feilregistrering ved det enkelte politikammer. Materialet er imidlertid av rimelig god teknisk kvalitet. I datamaterialet for 1998 ble ca. 0,1 prosent av sakene skilt ut med feilregistreringer. Noen feilregistreringer resulterer imidlertid i data som er logisk gyldig, og derfor ikke lar seg skille ut i kvalitetskontroller. Disse vil komme i tillegg til de 0,1 prosent av sakene som lar seg skille ut som feilregistreringer.

I tillegg forekommer logiske feil, det vil si at registreringen er korrekt, men feil behandlingen av saken medfører data som ikke er logisk konsistent. Dette kan for eksempel være at personer under kriminell lavalder får straffereaksjon for begått lovbrudd eller at et grovt lovbrudd blir avgjort med en straffereaksjon som er mildere enn minimum strafferamme for lovbruddet. Datamaterialet for 1998 indikerer at ca. 0,2 prosent av sakene i råmaterialet inneholder slike feil, og her vil de aller fleste saken kunne skilles ut i kvalitetskontrollen.

Rutine 02 i kapittel 4.2 retter opp størstedelen av feilene, både de logiske og de som er knyttet til registreringen. En liten del av sakene vil imidlertid ikke bli rettet opp, men utgjør en svært liten del av materialet når dette er ferdig bearbeidet. Materialet for 1998 indikerer at feilmaterialet utgjør mindre enn 0,05 prosent av hele materialet.

3. Gjennomføring

3.1 Generelt

Dette kapitlet er først og fremst ment som en oppskrift på hvordan bearbeidingen i praksis foregår, og har mindre interesse for de som bare skal bruke statistikken. Aktualitet på statistikken er viktig for brukerne, men det viser seg at statistikk over ferdig etterforskede lovbrudd flere ganger er blitt publisert først i fjerde kvartal i året etter statistikkåret. Det viser seg også at forsinkelser av statistikken ofte bunner i forhold som ligger utenfor seksjon 350, og det er derfor viktig at mest mulig gjøres for å forebygge disse forsinkelsene.

STRASAK-registeret er fullstendig oppdatert sentralt i løpet av 4–5 dager etter registreringen lokalt, slik at i slutten av januar skulle Statistisk sentralbyrå kunne hente inn data om avgjorte saker fra året før. Erfaringsmessig er det revisjonsfasen med feillister til alle landets politikamre som tar lengst tid. Fristen for tilbakelevering av feillister settes gjerne tre til fire uker etter utsendt dato, avhengig av bevegelige helligdager. Purring per telefon skjer etter fristens utløp. Etterhvert som listene returneres vurderes de fortløpende. Noen lister er så mangelfulle at det tas ny kontakt med det aktuelle politikammeret. Hvis enkelte politikamre/avsnitt ikke leverer rettede feillister, vurderes aktualiteten opp mot kvaliteten. Det avgjøres skjønnsmessig om mengden av ikke rettede enheter er for stor til at videre bearbeiding kan skje.

Seksjon for dataregistrering (450) har ansvaret for å registrere feillistene fra politiet, men det må avtales i god tid når på året dette arbeidet skal gjøres. Det settes også opp en tidsplan for ansvarlig for feillistene på seksjon 320 i god tid før det aktuelle tidsrommet.

Seksjon 320 skal levere både et uttrekk av BEBAS for kobling i rutine 06 og "fødelandsfilen" for kobling i rutine 07. Erfaringsmessig tar det tid å skaffe til veie disse dataene, og kontakt med seksjonen bør opprettes i god tid med tanke på å få lesetillatelse til aktuelle filer, kopiere aktuelle filer til kriminalstatistikken diskområde eller på annet vis skaffe til veie de nødvendige datasettene (ofte benyttes tilsvarende datasett av flere statistikker).

3.2 Tidsplan

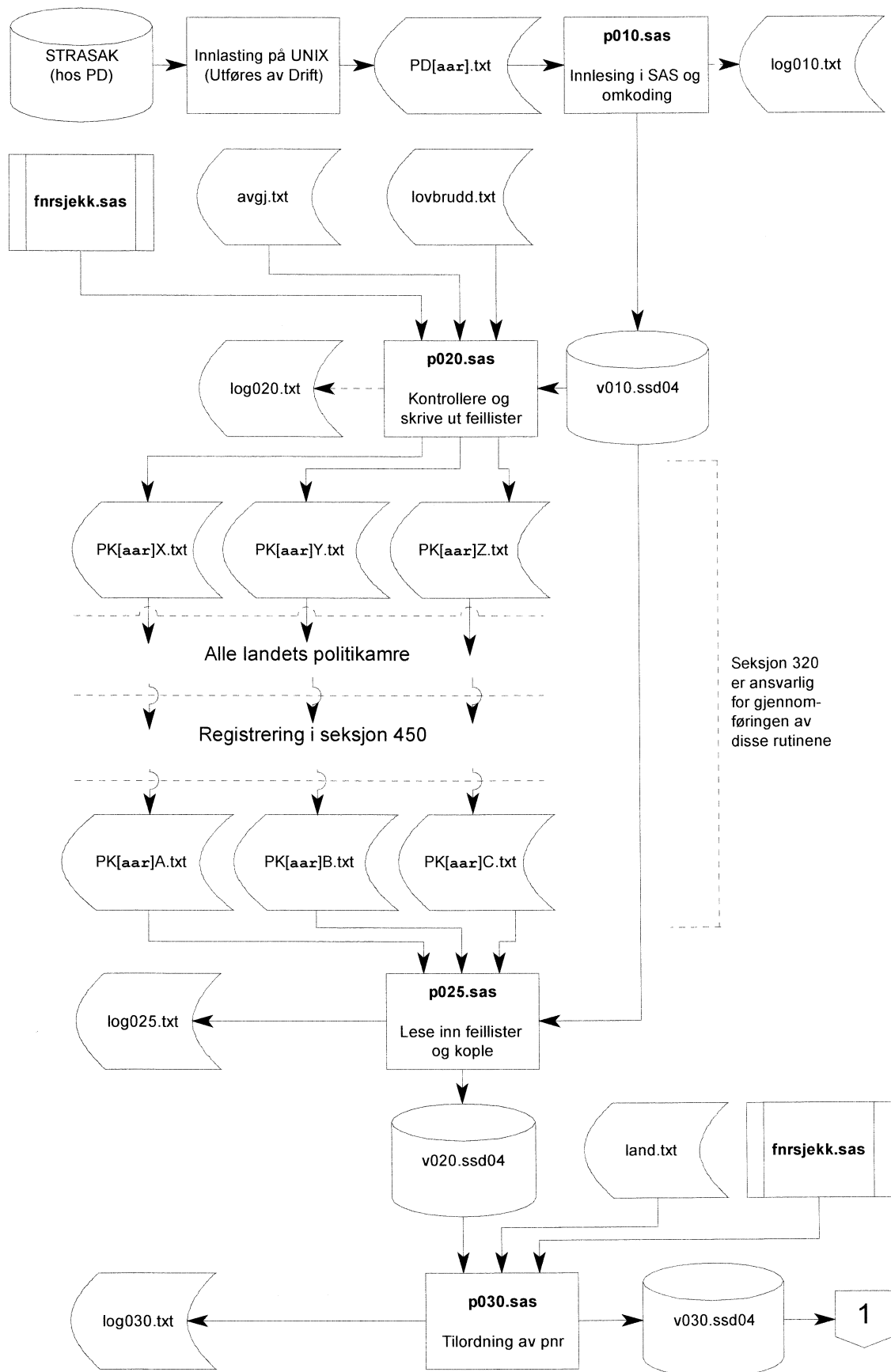
Gjennomføringen av bearbeidingen av datamaterialet vil i praksis være å følge punktene i bearbeidingsplanen i den rekkefølgen som de er beskrevet i kapittel 4. De enkelte rutinene tar imidlertid ikke like lang tid å gjennomføre, siden noen av dem inneholder til dels omfattende manuelt arbeid. Framdriften bør også ses i sammenheng med resten av områdene på kriminalstatistikken, siden disse til sammen skal danne grunnlag for en publisasjon i serien *Norges offisielle statistikk*. Gjennomføringen av bearbeidingen vil i praksis styres av én person ved seksjon for levekårsstatistikk og vil derfor påvirkes av avvikling av ferie, bevegelige helligdager, sykdom osv.

Seksjon 320 har ansvaret for utsendelse og innhenting av feillister mens seksjon 450 er ansvarlig for den konkrete dataregistreringen. Fagansvarlig på seksjon 350 produserer grunnlaget til feillistene (punkt 02 i kapittel 4.2) som overføres til 320 for redigering og utsendelse til politiet. Seksjon 320 registrerer rettingene fra politiet, og seksjon 350 mottar senere de rettede listene (se figur 2) i form av ascii-filer. Som fagansvarlig trekkes 350 i praksis inn under hele prosessen.

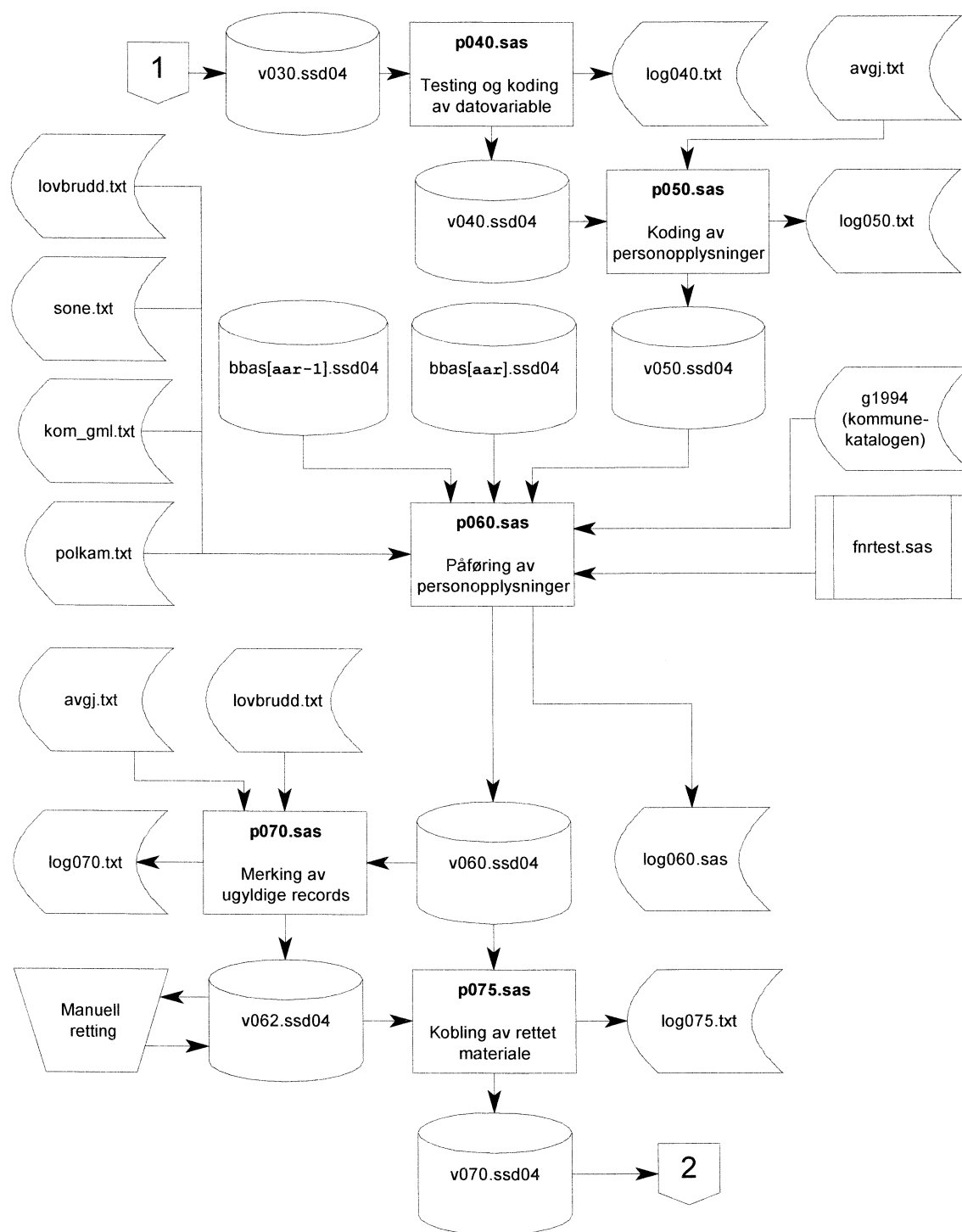
Den praktiske gjennomføringen:

- Januar: Bestille data fra Politiets datatjeneste (PD). Utkjøringsjobben hos PD har navnet BA09, men i praksis kjenner både fagpersonalet og driftspersonalet til rutinen.
Adresse til PD:
Postboks 8031 Dep.
0030 Oslo
tlf.: 22 06 80 00
faks.: 22 06 80 80
- Februar: Lese inn materialet, kontrollere og formatere data. Liste ut feil enheter som seksjon 320 sender ut som feillister.
- April: Purre på politikamrene som ikke har returnert feillistene.
- April/mai: Feillister fra politikamrene returnert og registreres ved Seksjon for dataregistrering (seksjon 450).
- Mai: Maskinelle omkodinger og kobling til Det sentrale folkeregisteret for personopplysninger.
- Juni: Gjennomføring av en begrenset manuell revisjon (punkt 07 i kapittel 4.2). Maskinell koding og kobling til "fødelandsfilen" for personopplysninger.
- Juni/juli: Ferdig datasett.
- Juli/august: Publisere i *Ukens statistikk/Dagens statistikk*
- August/september: Lovere til NOS-manus.
- September/oktober: Gjennomgå timebruk ved seksjon 450 og bestille timer for neste årgang.

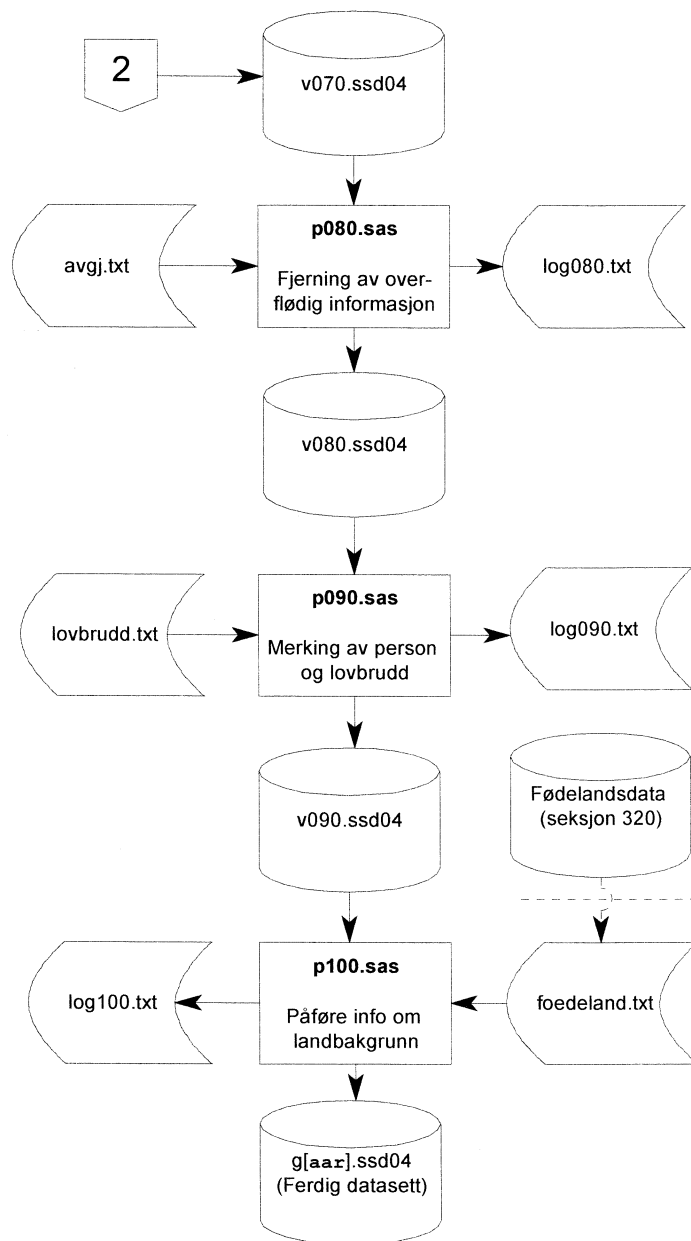
Gjennomføringen av bearbeidingen er visualisert i figur 2, figur 3 og figur 4. Symbolbruken for logisk dataflyt finnes i Statistisk sentralbyrå (1997).

Figur 2. Logisk dataflyt, del 1

Figur 3. Logisk dataflyt, del 2

Figur 4. Logisk dataflyt, del 3²

2 Omfatter ikke bearbeiding av datasett for tilbakefallsstatistikk (se figur 6) eller permanent arkivering av årgangsdata (se figur 7).

4. Bearbeiding

4.1 Generelt

Bearbeidingsrutinene er laget slik at det lar seg gjøre å kjøre alle SAS-programmene etter hverandre, fra innlesing av rådata til oppretting av ferdig årgangsfil, uten å behøve å gjøre manuell revisjon eller ekstern kopling, forutsatt at den manuelle revisjonen og koplingene er foretatt én gang. Dette betyr at man kan ta hensyn til endringer i bearbeidingen på et hvilket som helst stadium i bearbeidingsprosessen, helt fram til like før årgangsfilen skal være endelig. For å få til dette er blant annet følgende gjort:

- Det er opprettet en variabel, **ident**, som tilordner et unikt nummer til alle enheter første gang data leses inn. På et hvilket som helst senere tidspunkt i bearbeidingsprosessen kan man benytte **ident** til å identifisere enheten.
- Manuell revisjon er holdt på et minimum. Valg og vurderinger er i størst mulig grad lagt inn i SAS-programmene.
- Der manuell revisjon er nødvendig gjøres dette på et subdatasett som lagres uavhengig av hoveddatasettet. Hoveddatasettet skal samtidig hele tiden være komplett mht antall enheter. Revidert materiale kan dermed kobles til hoveddatasettet på et hvilket som helst tidspunkt ved hjelp av **ident**.
- Alle kategoriseringer/omkodinger foregår ved hjelp av SAS-formater, *der SAS-formatene opprettes på nytt for hver programkjøring*. Definisjon av SAS-formatene ligger i selve programmet, mens det er de underliggende katalogene som eventuelt oppdateres.

For alle SAS-programmene opprettes det en logg over bearbeidingen. Denne loggen inneholder informasjon om antall omkodinger, slettinger, innlesinger, treff/ikketreff o.l. som skjer i de enkelte rutinene. Etter at en årgang av statistikken er ferdig bearbeidet vil loggene til sammen danne en omfattende dokumentasjon over den bearbeidingen som er gjennomført.

Dokumentasjonen av den maskinelle rettingen gir muligheter for å vurdere kvaliteten på dataene. Fulgt over tid gir den også mulighet for å avdekke endringer i kvalitet, endringer i registreringsrutiner og eventuelle endringer i STRASAK-registeret som ikke er innarbeidet i bearbeidingen.

Revisjonen av data følger *Håndbok i datarevisjon* (Statistisk sentralbyrå 1998d) i stor grad, både med hensyn til type kontroller og gjennomføring. Det kan imidlertid være nødvendig med mer kontakt med oppgavegiver enn foreslått, og dataenes karakter betyr også at det kan være nødvendig å bruke forholdsvis mye tid på enkeltobservasjoner (for eksempel personopplysninger i grove forbrytelsessaker). Noe revisjon har også et element av "automatisk imputering" (se Løvkvist 1997), dvs. at variabelen tilordnes en verdi etter resten av materiale. Den automatiske tilordningen er imidlertid kun basert på verdier til variable på samme observasjon, og ikke basert på statistiske fordelinger på hele eller deler av materialet.

I beskrivelsen av filplassering er ofte notasjonen [**aar**] brukt. [**aar**] refererer til variabelen som angir statistikkåret, se rutine 01B. Statistikkåret skrives med fire siffer, noe som betyr at datasettet/dokumentet skal ha navn etter hvilken årgang av statistikken som er under bearbeiding. For

eksempel vil 'g[**aar**].ssd04' bety at datasettet skal ha navnet 'g1999.ssd04' hvis det er 1999-årgangen som bearbeides. Tilsvarende vil 'PK[**aar**]A.txt' gi 'PK1999A.txt' som filnavn.

4.2 SAS-rutinene

01 Innlesning av rådata til SAS-datasett

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p010.sas

Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/inndata/PD[**aar**].txt

Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v010.ssd04

Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log010.txt

A. Når materialet kommer inn, leses det inn i et SAS-datasett fra posisjoner til variable, slik det fremgår av tabell 1. For en fullstendig oversikt over det ferdig bearbeidede materialet med variable og deres formater, se vedlegg 8.3.

Tabell 1. *Filbeskrivelse av materialet fra STRASAK*

Posisjon	Beskrivelse	Kortnavn	Format
1–2	Politikammer	POLKAM	char2
3–8	Anmeldelsesnummer	SAKSNR	char6
9–10	Anmeldelseskarakter	DELSAK	char2
11–14	Registreringsår	REGAAR	num4
15–16	Registreringsmaned	REGMND	num2
17–20	Avgjort år	AVGJAAR	num4
21–22	Avgjort måned	AVGJMND	num2
23–26	Gjerningskommune	GJKOM	char4
27–30	Gjerningsår	GJAAR	num4
31–32	Gjerningsmaned	GJMND	num2
33–34	Gjerningsdag i maneden	GJDAG	num2
35–39	Antall siktede (fra STRASAK)	ANTSIKT	num4
39	Statistikkbokstav	BOKSTAV	char1
40–43	Lovbrudd	LOVBRUDD	char4
44–46	Avgjørelse	AVGJ	char3
47–50	Siktedes fødselsår	FAAR	num4
51–52	Siktedes fødselsmaned	FMND	num2
53–54	Siktedes fødselsdag i maneden	FDAG	num2
55–59	Siktedes personnummer	PNR	char5
60–63	Siktedes bokommune	BOKOM	char4
64–67	Avgjørende myndighet	AVGMYND	char4
68–79	Hovedsaksreferanse (politikammer: 2, Registreringsår: 2, Saksnummer: 6, Delsaksbokstaver: 2)	HOVEDREF	char12
80–82	Siktedes statsborgerskap fra STRASAK (ikke tallkode)	STATBORG	char3
83–86	Avsnittsnummer for noen politikamre	AVSNITT	char4
87–90	Gjerningssted angitt som sone	SONE	char4
91–93	Påtalemessig avgjørelse (04X-koder)	PAVGJ	char3
94–97	Året saken ble påtalemessig avgjort	PAAR	num4
98–99	Måneden saken ble påtalemessig avgjort	PMND	num2
100–101	Dagen (i måneden) saken ble påtalemessig avgjort	PDAG	num2

B. Alle observasjoner får gjeldende statistikkår i **aar**.

C. Alle observasjoner får sitt unike nummer ved hjelp av en teller, **ident**.

D. Det opprettes datovariabel med datoformat i SAS:

- **fdato** på grunnlag av **faar**, **fmnd** og **fdag**.
- **pdato** på grunnlag av **paar**, **pmnd** og **pdag**.

- **gjdato** på grunnlag av **gjaar**, **gjmnnd** og **gjdag**.
Variablene **fdag**, **pdag** og **gjdag** slettes fra datasettet.

E. Det "ryddes" i variabelverdiene, dvs gjøre om nuller (som kan representere en verdi) til blank

- '000' i **avgj** gir **avgj** lik blank.
- '0000' i **lovbrudd** gir **lovbrudd** lik blank.
- '0000' i **gjkom** gir **gjkom** lik blank.
- '0000' i **bokom** gir **bokom** lik blank.
- '00000' i **pnr** gir **pnr** lik blank.
- '000' i **statborg** gir **statborg** lik blank.
- 0 i **gjmnnd** gir **gjmnnd** lik blank.
- Blank **gjmnnd** og 0 i **gjaar** gir **gjaar** lik blank.
- 0 i **pmnd** gir **pmnd** lik blank.
- Blank **pmnd** og 0 i **paar** gir **paar** lik blank.
- 0 i **avgjmnnd** gir **avgjmnnd** lik blank.
- Blank **avgjmnnd** og 0 i **avgjaar** gir **avgjaar** lik blank.
- 0 i **fmnd** gir **fmnd** lik blank.
- Blank **fmnd** og 0 i **faar** gir **faar** lik blank.

I materialet ligger det også såkalte "undersøkelsessaker". Disse har lovbruddskode høyere enn 9199 og regnes ikke som lovbrudd. Saker fra Kripos (politikammer nr 56) skal ikke med i statistikken, siden disse sakene også vil være registrert på de enkelte politikamrene som Kripos bistår.

F. Observasjoner med **lovbrudd** større enn '9199', **polkam** = '56'³ eller bokstav = 'U' fjernes.

Det gjennomføres en midlertidig dublettkontroll. I prinsippet skal **polkam**, **regaar**, **saksnr** og **delsak** gi en unik identifikasjon, men siden materialet vil bli endret/rettet opp i løpet av bearbeidingen, fjernes bare de enhetene som ikke er unike mht *alle* de viktigste variablene. Hvilken observasjon som fjernes er tilfeldig.

G. Observasjonen fjernes hvis det finnes makkerer med hensyn til **polkam**, **regaar**, **saksnr**, **lovbrudd**, **pnr**, **fdato**, **avgj**, **avgjaar** og **avgjmnnd**, og **fdato** og **pnr** ikke er blank.

---

3 Tidligere årganger vil inneholde Kripos-saker, slik at denne utvelgelsen må tas med i tabellkjøringer som dekker flere årganger (se kapittel 5.2).

02 Kontroll av fødselsnummer, avgjørelse og lovbrudd

Bearbeidingsrutinen er delt i to: en utlistering av enheter som inneholder feil, og en innlesing av rettet materiale etter at feillistene har vært ute hos politikamrene for oppretting. Adresseliste til alle landets politikamre og oppsett for fletting av adresser til adresseetiketter finnes elektronisk, se vedlegg 8.1 for fysisk plassering.

Del 1:

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p020.sas
 Inndatsett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v010.ssd04
 Innfiler: \$KRIMINAL/felleskat/lovbrudd.txt
           \$KRIMINAL/eforsk/kat/avgj.txt
           \$FELLES/sasprog/fnrskjekk.sas
 Utfiler: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]X.txt
           \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]Y.txt
           \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]Z.txt
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log020.txt

Det gjennomføres en fødselsnummerkontroll for alle observasjoner med avgj som tilsier personopplysninger (se vedlegg 8.7).

A. Med ugyldig fnr og **pnr** ikke lik '99500'⁴ skal observasjonen listes ut til fil. Unntaket er der **pnr** er enten '99300' eller '99200' og både **statborg** og **bokom** er oppgitt.

Enheterne som listes ut under punkt A legges på \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]X.txt.

Alle observasjonene testes mht avgjørelseskode og gyldighet av datovariabel:

B. Hvis **avgj** er blank, ikke finnes i katalogen eller **avgjaar** < 1982, listes observasjonen ut.⁵

C. Hvis både **fdato** og **gjdato** er gyldige og **fdato** lik eller høyere enn **gjdato**, listes observasjonen ut.

D. Hvis **gjaar** og **gjmnnd** er høyere enn **regjaar** og **regmnnd**, listes observasjonen ut.

E. Hvis **gjaar** og **gjmnnd** er høyere enn **avgjaar** og **avgjmnnd**, listes observasjonen ut.

Alle observasjonene testes mht om siktedes alder er i overensstemmelse med avgjørelse. Her opprettes **alder** midlertidig (se pkt 5 for utregning).

F. Hvis **alder** < 15 og **avgj** ikke lik '051', '060', '068', '079' eller '107', listes observasjonen ut.

G. Hvis **avgj** = '051' og **alder** lik eller større enn 15, listes observasjonen ut.

Enheterne som listes ut under punkt B–G legges på \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]Y.txt.

4 Politiet skal benytte '99500' for foretak. 200-kodene for **avgj** er avgjørelser mot foretak. Noen av de observasjonene man ellers ville ha sendt til politikamrene elimineres, men hvis politiet har benyttet 200-kode mot en person som representerer et firma, og politiet samtidig har skrevet inn et ugyldig personnummer, vil denne rutinen forhindre at fødselsnummeret blir rettet opp.

5 STRASAK ble opprettet i 1982. Det er teoretisk mulig å tenke seg en *delsak* som ble avgjort før 1982, for senere å bli registrert sammen med hovedsaken, hvis denne ble avgjort etter opprettelsen av STRASAK. Dette er imidlertid så lite sannsynlig av det antas at avgjørelsesåret er feil hvis dette er lavere enn 1982.

Alle observasjonene testes mht sammenheng mellom **avgj** og **lovbrudd**. Feilmengden justeres ved at **grovhet** beregnes midlertidig (se lovbruddskatalog) og bare de grovste lovbruddene tas med i listene.

- H. Hvis **avgj** innebærer bot (se avgjørelseskatalog, vedlegg 8.1 og 8.7), **lovbrudd** innebærer fengsel som minimumsstraff (se lovbruddskatalog i vedlegg 8.2) og **alder** > 17 (se straffeloven §55), listes observasjonen ut.
- I. Hvis **lovbrudd** innebærer offentlig påtaleplikt (se lovbruddskatalog i vedlegg 8.2) og **avgj** innebærer henlagt pga. manglende påtalebegjæring (se avgjørelseskatalog i vedlegg 8.2 og 8.7) listes observasjonen ut.

Enhetene som listes ut under punkt H–I legges på \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/PK[**aar**]Z.txt.

Feilmaterialet redigeres til egnet utseende og sendes for oppretting til de enkelte politikamrene. Avsnittene for Oslo politikammer skal ha egne lister, siden disse distribueres lokalt.

Del 2:

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p025.sas
 Innfiler: \$KRIMINAL/eforsk/inndata/PK[**aar**]A.txt
 \$KRIMINAL/eforsk/inndata/PK[**aar**]B.txt
 \$KRIMINAL/eforsk/inndata/PK[**aar**]C.txt
 Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v020.ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log025.txt

Under innlesning av feillistene opprettes en ny variabel, **kjonn**. Denne har bare verdi for det rettede materialet, men kompletteres i neste rutine.

- J. De rettede listene skrives inn som sekvensielle filer og leses inn som nye datasett. Det ryddes i variabelverdiene tilsvarende pkt. 01 D, testes for dubletter i subdatasettene mht **ident** og kobles til hoveddatasettet ved hjelp av **ident**.

Tabell 2. *Filbeskrivelse for PK[**aar**]A.txt, PK[**aar**]B.txt og PK[**aar**]C.txt*

Posisjon	Beskrivelse	Kortnavn	Format
1–3	Avgjørelse	AVGJ	char3
4–5	Avgjort måned	AVGJMND	num2
6–7	Avgjort år	AVGJAAR	num2
8–13	Gjerningsdato	GJDATO	ddmmyy
10–11	Gjerningsmåned	GJMND	num2
12–13	Gjerningsår	GJAAR	num2
14–19	Fødselsdato	FDATO	num2
16–17	Fødselsmnd	FMND	num2
18–19	Fødselsår	FAAR	num2
20–24	Personnummer	PNR	char5
25	Kjønn	KJONN	char1
26–28	Statsborgerskap	STATBORG	char3
29–32	Bokommune	BOKOM	char4
33–36	Lovbrudd	LOVBRUDD	char4
37–42	Identifikasjonsnøkkel	IDENT	num6

- K. Under revisjonen vil det dukke opp opplysninger fra de enkelte politikamrene som ikke lar seg registrere i filene i punkt J. Disse opplysningene må skrives inn i datasteget (p025.sas) og kobles på hoveddatasettet ved hjelp av **ident**.

03 Tilordning av personnummer etter statsborgerskap

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p030.sas
 Inndatsett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v020.ssd04
 Innfiler: \$KRIMINAL/felleskat/land.txt
 \$FELLES/sasprog/fnr sjekk.sas
 Utdatsett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v030.ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log030.txt

Politiet benytter bokstavkoder for statsborgerskap. Denne koden må omkodes for å være i overensstemmelse med Statistisk sentralbyrås standard for statsborgerskap.

- A. **Land** tilordnes verdi etter **statborg**, se landkatalog i vedlegg 8.2.
- B. Hvis **pnr** = '99500', '99F00' eller **avgj** > '199' gis **kjonn** verdien 'F', **fdato** lik blank, **fmnd** lik blank, **faar** lik blank, og **pnr** lik '99F00'.
- C. Fødselsnummeret gyldighetstestes på nytt for observasjoner med **avgj** som krever personopplysninger. Alle observasjoner med gyldig fødselsnummer får tildelt **kjonn** etter 3. posisjon av **pnr**:
- Hvis 3. pos av **pnr** = '1', '3', '5', '7' eller '9': **kjonn** = '1'.
  - Hvis 3. pos av **pnr** = '2', '4', '6', '8' eller '0': **kjonn** = '2'.
- D. Ved ugyldige fødselsnummer og **pnr** ulik '99F00', gis **pnr** og **kjonn** verdi etter følgende regler: Hvis **pnr** ikke er blankt gis **kjonn** verdi etter 3. pos. av **pnr**.⁶

For land = '000' og oppgitt kjonn:

- **kjonn** = '1' gir **pnr** = '99100';
  - **kjonn** = '2' gir **pnr** = '99200';
- Med fremdeles ukjent kjonn settes **pnr** lik '99X00'.

For land > '000', men ulik '990', og oppgitt kjonn:

- **kjonn** = '1' gir **pnr** = '99300';
- **kjonn** = '2' gir **pnr** = '99400';

For land lik '990' eller blank, og oppgitt kjonn:

- **kjonn** = '1' gir **pnr** = '99700';
- **kjonn** = '2' gir **pnr** = '99800';

Med ukjent kjonn:

- **land** lik '000' gir **pnr** lik '99X00'.
- **land** > '000', men ulik '990' gir **pnr** lik '99Y00'.
- **land** lik '990' eller blank gir **pnr** lik '99Z00'.

- E. Observasjoner som etter avgjørelse ikke skal ha personopplysninger, men med **kjonn** ulik 'F' får blanket ut personinformasjonen: **pnr**, **fdato**, **fmnd**, **faar**, **kjonn**, **bokom**, **land** og **antsikt** settes lik blank.

---

6 Selv med oppgitt falskt pnr, eller at politiet har laget seg et kunstig pnr for internt bruk, antas det at politiet ikke registrerer et pnr med 3. posisjon som indikerer feil kjønn. Dette er stemmer med opplysninger gitt av Fagtenestedata Østlandet.

04 Gyldighetstesting og omkodning av datovariabel

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p040.sas
 Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v030.ssd04
 Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v040.ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log040.txt

For testing av datoverdier tas det utgangspunkt i at registreringstidspunktet har størst sannsynlighet for å være korrekt, siden denne datoen tilordnes maskinelt. Testing av de andre datovariablene vil i utgangspunktet baseres på denne. Ellers skal verdien av datovariablene vanligvis følge mønsteret: **fdato + 15 år < gjdato =< regaar/regmnd =< avgjaar/avgjmnd**. Avgjørelsesdatoen kan imidlertid være lavere enn registreringsdatoen i del saker som registreres i etterkant, dvs etter at de er avgjort.

- A. Hvis **fmnd** > 12 eller **fmnd** < 1 settes **fmnd** til blank.
 Hvis **faar** = 0 og **fmnd** er blank settes **faar** og **fdato** til blank.
 Hvis **faar** er blank settes **fmnd** til blank.
 Hvis en person med gyldig fødselsnummer er født før 1900 etter **pnr** ('50000' < **pnr** < '75000') omkodes **faar** og **fdato**.
- B. Hvis **regmnd** > 12 eller **regmnd** < 1 settes **regmnd** til blank.
 Hvis **regaar** < 1982 gjøres følgende:
 • Hvis **regmnd** er blank, settes **regaar** til blank.
 • Hvis **regmnd** ikke er blank, og **regmnd** er større enn **avgjmnd** og **avgjmnd** ikke er blank, settes **regaar** til **avgjaar** - 1, ellers settes **regaar** lik **avgjaar**.⁷ Hvis **avgjmnd** eller **avgjaar** er blank settes **regaar** og **regmnd** til blank.
- C. Hvis **avgjmnd** > 12 eller **avgjmnd** < 1 settes **avgjmnd** til blank.
 Hvis **avgjaar** er 0 og **avgjmnd** er blank settes **avgjaar** lik blank.
 Hvis **avgjaar** < **regaar** - 8 eller **avgjaar** < **gjaar** gjøres følgende:
 • Hvis **regaar** = **aar** eller (**regaar** = **aar** - 1 og samtidig **regmnd** > **avgjmnd**) så skal **avgjaar** settes lik **aar**.
 • Hvis ikke settes **avgjaar** og **avgjmnd** til blank.
- D. Hvis **gjmnd** > 12 eller **gjmnd** < 1 settes **gjmnd** til blank.
 Hvis **gjaar** = 0 og **gjmnd** er blank settes **gjaar** lik blank.⁸

Gjaar, **gjmnd** og **gjdato** antas å være ukorrekte, og settes dermed til blank, hvis ett av følgende kriterier er oppfylt:

1. Hvis **gjaar** > **regaar** og **regaar** ulik blank
2. Hvis **gjaar** = **regaar** og **gjmnd** > **regmnd** og **regaar** og **regmnd** ulik blank
3. Hvis **gjaar** > **avgjaar** og **avgjaar** ulik blank eller (**gjaar** = **avgjaar** og **gjmnd** > **avgjmnd**) og **avgjaar** > **regaar** - 4.
4. Hvis **gjdato** =< **fdato** og fødselsnummeret er gyldig.
5. Hvis **gjaar** =< **faar** og **faar** < **regaar** - 5 og **faar** < **avgjaar** - 1

7 STRASAK startet opp i 1982. Tilordning av registreringsdato skjer automatisk, men feil har forekommet.

8 Månedsdelen og årssdelen av manglende **gjdato** kan *ikke* beregnes som registreringsdato minus gjennomsnittlig tid fra gjerningsdato til registreringsdato, regnet ut fra de datoene som eksisterer for andre records. Denne gjennomsnittstiden har alt for stort standardavvik til at vi kan tilordne den til andre observasjoner. Dette gjelder også for hvert enkelt lovbrudd eller avgjørelse.

- E. Det undersøkes om noen personer med ugyldig fødselsnummer er født i forrige århundre:
faar og **fdato** omkodes til forrige århundre hvis observasjonen har ugyldig fødselsnummer og **faar** > **aar** - 20 og første siffer av **pnr** ulik '1', '2', '3' eller '4' og enten
- **faar** > **regaar** eller **faar** = **regaar** og **fmnd** > **regmnd** og **regmnd** ulik blank, eller
  - **faar** > **avgjaar** eller **faar** = **avgjaar** og **fmnd** > **avgjmnd** og **avgjmnd** ulik blank.
- F. Hvis **avgjaar** > **aar**, blank eller 0 slettes observasjonen.⁹
- G. Etter koding av måneds- og årssdel av alle datoer, settes full dato til dag, måned og år av de respektive variablene (blanker ut ugyldige datoer og reviderer eventuelle uoverensstemmelser fra rutine 02):
- **gjdato** = dagdelen av **gjdato**, **gjmnd**, **gjaar**
  - **fdato** = dagdelen av **fdato**, **fmnd**, **faar**

05 Tilordning av kjønn, statsborgerskap og alder

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p050.sas
 Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v040.ssd04
 Innfil: \$KRIMINAL/eforsk/kat/avgj.txt
 Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v050.ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log050.txt

Denne rutinen gjør mye av det samme som ble gjort i punkt 03, men nå går vi «andre» veien, dvs vi tar utgangspunkt i personnummeret i stedet for statsborgerskap og kjønn. Dette gjennomføres også uavhengig av **avgj**.

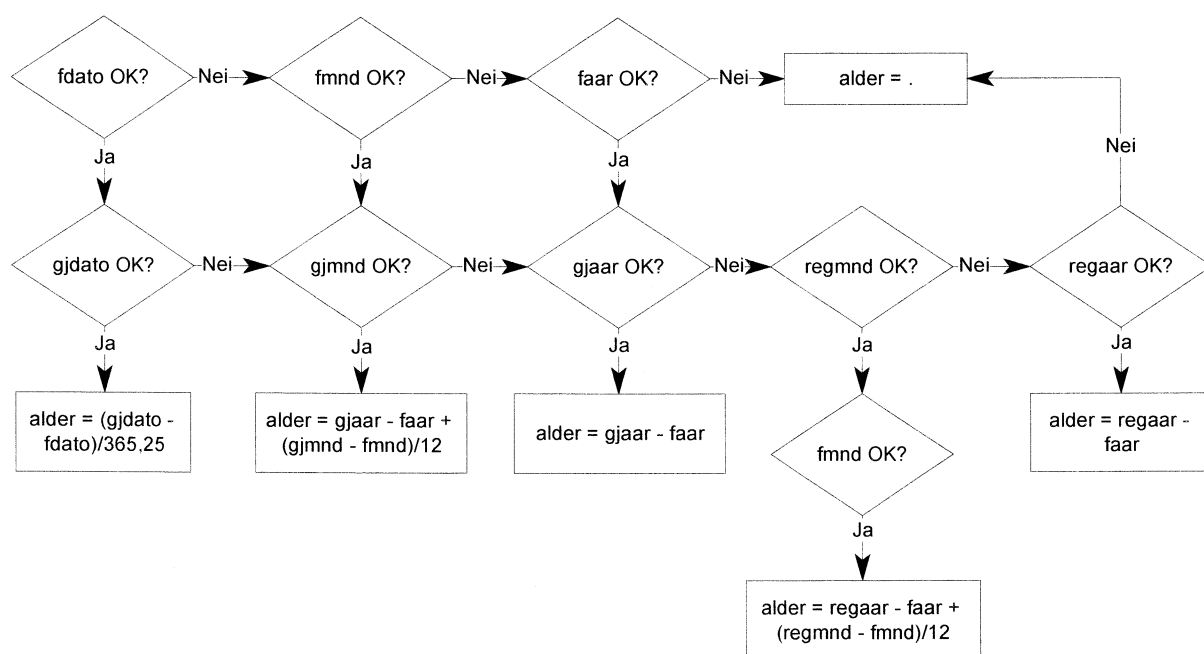
- A. Observasjoner med '991' eller '992' i de tre første sifferene i **pnr** og blank eller '990' i **land**, gis **land** lik '000'.
- B. Observasjoner med '993' eller '994' i de tre første sifferene i **pnr** og blank eller '990' i **land**, gis **land** lik '950'.
- C. Observasjoner med verdi '99F' i de tre første sifferene i **pnr** og blank eller '990' i **land**, gis **land** lik '00F', **kjonn** = 'F' og **faar**, **fmnd** og **fdato** lik blank..
- D. Observasjoner med '1', '3', '5', '7' eller '9' i 3. posisjon av **pnr** får **kjonn** = '1'.
- E. Observasjoner med '2', '4', '6', '8' eller '0' i 3. posisjon av **pnr** får **kjonn** = '2'.

For observasjoner med **avgj** som tilsier personopplysninger (se avgjørelseskatalog, vedlegg 8.2) skal siktedes alder beregnes.

- F. Hvis **gjdato** og **fdato** ikke er blanke: **alder** = (**gjdato** - **fdato**)/365,25. Hvis enten **gjdato** eller **fdato** er blank benyttes **fmnd/faar** og **gjmnd/gjaar**, hvis disse ikke er blanke: **alder** = (**gjaar** - **faar**) + (**gjmnd** - **fmnd**)/12. Hvis enten **fmnd** eller **gjmnd** er blank benyttes årssdelen: **alder** = **gjaar** - **faar**. Dersom **gjaar** er blank og **fmnd**, **faar**, **regaar** og **regmnd** ikke er blanke: **alder** = (**regaar** - **faar**) + (**regmnd** - **fmnd**)/12. Hvis **fmnd** er blank: **alder** = **regaar** - **faar**. Hvis ethvert grunnlag for beregning av alder mangler, gis **alder** verdi blank.

---

⁹ Skal ikke kunne forekomme på råmaterialet som kommer inn rett etter nyttår, men forekommer på det rettede materialet som i utgangspunktet manglet avgjørelsesdato.

Figur 5. Beregning av alder

G. Hvis **alder** > 14 og **avgj** = '051' skal følgende gjøres:

- Hvis **gjdato** er blank og **gjaar** ikke er blank og **alder** = 15 settes **alder** = 14.
- Hvis **gjaar** er blank og **alder** < 18 så settes **alder** lik 14.

H. Hvis **alder** = 14 og **avgj** ulik '051', '052', '064', '079' eller '107' og **gjdato** er blank settes **alder** = 15.

06 Tilføelse av personopplysninger fra BEBAS og koding lovbruddstype og gjerningskommune

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p060.sas

Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v050.ssd04
 \$KRIMINAL/felles/BBAS[aar-1].ssd04
 \$KRIMINAL/felles/BBAS[aar].ssd04

Innfiler: \$KRIMINAL/felleskat/lovbrudd.txt
 \$KRIMINAL/felleskat/kom_gml.txt
 \$KRIMINAL/felleskat/sone.txt
 \$KRIMINAL/felleskat/polkam.txt
 \$FELLES/sasprog/fnrsjekk.sas
 \$FELLES/ssbkat/kommune/g1994

Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v060.ssd04

Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log060.txt

Det legges ut to versjoner av Det sentrale folkeregisteret/BEBAS på fellesområdet for kriminalstatistikk. Disse datasettene benyttes for flere statistikkområder under kriminalstatistikk og opprettelse og sletting må samkjøres med disse. Hvis kun ascii-filer leveres av seksjon 320 eller seksjon 303, eksisterer det et innlesningsprogram som oppretter de aktuelle variablene, og som kan tilpasses den leverte ascii-filen (\$KRIMINAL/eforsk/prog/bbasINN.sas).

A. Observasjoner med gyldige fødselsnummer skal tilføres data hentet fra Det sentrale folkeregisteret (DSF) med data som gjaldt 31/12 i året før statistikkåret (BBAS[**aar-1**].ssd04) og data som gjaldt 31/12 i statistikkåret (BBAS[**aar**].ssd04):

- Hvis **bokomjan** ulik blank settes **bokom** lik **bokomjan**. Hvis **bokomjan** er blank og **bokomdes** ulik blank settes **bokom** lik **bokomdes**.
- Hvis **statjan** ulik blank settes **land** lik **statjan**. Hvis **statjan** er blank og **statdes** ulik blank settes **land** lik **statdes**.

Tabell 3. *Filbeskrivelse av BBAS[**aar-1**].ssd04*

Kortnavn	Beskrivelse	Format
FDATO	Fødselsdato	ddmmyy
PNR	Personnummer	char5
SLNAVN	Slektsnavn (brukes ikke i denne statistikken)	char50
FORNAVN	Fornavn (brukes ikke i denne statistikken)	char50
POSTNR	Postnummer for bostedsadresse (brukes ikke i denne statistikken)	char4
POSTST	Poststed for bostedsadresse (brukes ikke i denne statistikken)	char30
BOKOM	Bokommune 31.12 [aar-1]	char4
STAT	Statsborgerskap 31.12 [aar-1]	char3

Tabell 4. *Filbeskrivelse av BBAS[**aar**].ssd04*

Kortnavn	Beskrivelse	Format
FDATO	Fødselsdato	ddmmyy
PNR	Personnummer	char5
SLNAVN	Slektsnavn (brukes ikke i denne statistikken)	char50
FORNAVN	Fornavn (brukes ikke i denne statistikken)	char50
POSTNR	Postnummer for bostedsadresse (brukes ikke i denne statistikken)	char4
POSTST	Poststed for bostedsadresse (brukes ikke i denne statistikken)	char30
BOKOM	Bokommune 31.12 [aar]	char4
STAT	Statsborgerskap 31.12 [aar]	char3

Etter oppdatering skal gjerningskommunen og bokommunen testes og eventuelt omkodes.

- B. Observasjoner med **gjkom** ulik blank kontrolleres mot felles kommunekatalog. Observasjoner med ugyldige verdier og samtidig ulik spesielle kommunenummer (f.eks. Svalbard) gis ny verdi etter katalog over gamle kommuner (se vedlegg 8.2).
- C. Observasjoner med **gjkom** fremdeles blank eller ugyldig gis ny kommuneverdi i **gjkom** etter **polkam** + **sone** som anvist i sonekatalogen (vedlegg 8.2)
- D. Observasjoner med **gjkom** fremdeles blank eller ugyldig gis ny kommuneverdi i **gjkom** etter **polkam** som anvist i politikammerkatalogen (vedlegg 8.2) hvis den aktuelle kommunen er sammenfallende med politidistriktet (gjelder 6 politidistrikt).
- E. Observasjoner med **gjkom** fremdeles blank eller ugyldig gis *fylkesverdi* i **gjkom** etter **polkam** + **sone** som anvist i sonekatalogen (vedlegg 8.2)
- F. Observasjoner med **gjkom** fremdeles ugyldig gis *fylkesverdi* etter de to første sifrene i **gjkom**, hvis disse gir gyldig fylkeskode. Hvis ny verdi ikke kan gis settes **gjkom** lik blank.
- G. Observasjoner med **gjkom** lik blank gis *fylkesverdi* etter **polkam** som anvist i politikammerkatalogen (vedlegg 8.2).
- H. Observasjoner med ugyldig **bokom** og samtidig **bokom** ulik spesielle kommunenummer (f.eks. Svalbard) gis ny verdi etter katalog over gamle kommuner (se vedlegg 8.2). Hvis **bokom** fremdeles er ugyldig settes den lik blank.

- I. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og med blank **bokom** får tilført verdier i **bokom** hvis noen av makkerne med hensyn til fødselsnummeret har **bokom** ulik blank. **bokom** settes da lik makkerens **bokom**.

Statsborgerskapet testes og omkodes.

- J. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og med blank **statborg** får tilført verdier i **land** hvis noen av makkerne med hensyn til fødselsnummer har **land** ulik blank. **land** settes da lik makkerens **land**.

Det opprettes en variabel (**type**) som kodes etter lovbruddets art:¹⁰

- K. Observasjoner som etter **lovbrudd** per definisjon er forbrytelser gis **type** = '1' ;

- L. Observasjoner som etter **lovbrudd** per definisjon er forseelser gis **type** = '0' ;

- M. Observasjoner som ikke er entydig forbrytelse eller forseelse etter **lovbrudd** gis **type** etter **bokstav**:

- Hvis **bokstav** = 'K' settes **type** lik '1'.
- Hvis **bokstav** = 'F' settes **type** lik '0'.

07 Gyldighetskontroll av variabelverdier

Del 1:

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p070.sas
 Inndatsett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v060.ssd04
 Innfiler: \$KRIMINAL/felleskat/lovbrudd.txt
 \$KRIMINAL/eforsk/avgj.txt
 Utdatsett: \$KRIMINAL/eforsk/inndata/v07[**aar**].ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log070.txt

Alle observasjoner gjennomgår en del tester. Observasjoner som ikke oppfyller testen legges ut på egen fil, og politiet kontaktes hvis ugyldige data ikke kan rettes av Statistisk sentralbyrå.

- A. Observasjoner med **avgj** lik 053, 077, 086, 087, 138, 139 (bøter) og **alder** > 17 (se straffeloven §55) skal ikke ha **lovbrudd** som medfører at fengsel er minimums straff (se lovbruddskatalog og avgjørelseskatalog i vedlegg 8.2).
- B. Observasjoner med **lovbrudd** med offentlig påtaleplikt (se lovbruddskatalog i vedlegg 8.2) skal ha **avgj** ulik '011', '012', '013', '071' eller '072'.
- C. Observasjoner med **avgj** som forutsetter personopplysninger skal ha **alder** > 1, og observasjoner med **alder** < 15, skal ha **avgj** lik '051', '052', '064', '079' eller '107'.
- D. Observasjoner med **avgj** lik '051' skal ha **alder** < 15.
- E. **avgj** skal kunne gjenfinnes i katalog, vedlegg 8.2.

Hvis feilmengden er stor og må reduseres for å ivareta aktualitet eller restriksjoner på ressursbruk kan **lovbrudd** som ender på '99', forseelser (**type** = '0') eller **lovbrudd** med lav **grovhet** tas ut.

¹⁰ Dette skulle i utgangspunktet vært gjort i STRASAK, men Politiets datatjeneste har opplyst at manglende oppdatering forekommer.

Datasettet med de ugyldige observasjonene skrives ut eller bearbeides i et eget datasett og politiet kontaktes for de observasjonene som man anser er viktige å få rettet opp.

Del 2:

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/p075.sas
Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v060.ssd04
\$KRIMINAL /eforsk/inndata/v07[**aar**].ssd04
Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v070.ssd04
Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log075.txt

H. Etter oppretting oppdateres hoveddatasettet med det opprettede datasettet ved hjelp av **ident**.

08 Fjerning av overflødige informasjon

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p080.sas
Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v070.ssd04
Innfil: \$KRIMINAL/eforsk/avgj.txt
Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v080.ssd04
Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log080.txt

Personopplysninger om småbarn fjernes, og saken får en avgjørelseskode på saksnivå isteden for på personnivå for ikke å regne med så små barn blant de siktede.

A. Observasjoner med **alder** < 5 år og **merklov** gis blank i **statborg**, **fdato**, **fmnd**, **faar**, **pnr**, **bokom**, **land**, **alder** og **kjonn**. Samtidig settes **avgj** lik '017'.

Personopplysninger fjernes der avgjørelsen ikke innebærer en gjerningsperson.

B. Observasjoner med **avgj** som ikke innebærer siktelse (se avgjørelseskatalog i vedlegg 8.2 og 8.7) får blank i **statborg**, **fdato**, **fmnd**, **faar**, **pnr**, **bokom**, **land**, **alder** og **kjonn**.

Saker som er henlagt uten at lovbrudd er påvist eller oversendt annet politikammer skal ikke med i statistikken

C. Hvis **avgj** innebærer at lovbrudd ikke har funnet sted eller at saken er oversendt annet politikammer skal observasjonen fjernes (se avgjørelseskatalog i vedlegg 8.2 og 8.7).¹¹

Dubletter blant personer i samme sak fjernes.

D. Blant makkerer mht **polkam**, **regaar**, **saksnr**, **lovbrudd**, **fdato** og **pnr**, og samtidig gyldig fødselsnummer, fjernes de observasjonene som har lavest **avgjaar** og **avgjmnd**.¹²

E. Blant makkerer mht **polkam**, **regaar**, **saksnr**, **lovbrudd** og **fdato** og samtidig ugyldig fødselsnummer, men gyldig **fdato**, skal de med minst informasjon mht **kjonn** og **land**, og der **kjonn** og **land** ikke er i motsetning til makkerens opplysninger, slettes.

---

11 Kodene 020, 024, 054, 056, 062, 070, 076 og 099 er gamle koder som ikke lenger skal være i bruk i STRASAK, men STRASAK sin test på kodegyldighet godtar også utgatte koder (pr. 1.10.95).

12 Ved å ikke slette dubletter med kunstige personnumre unngår man å slette personer der det har vært flere personer om samme lovbrudd og minst to av personene hadde kunstig **pnr**. Imidlertid vil en person med kunstig **pnr** som er dobbeltregistrert telles som to siktede, noe som i praksis betyr at utlendinger – som oftere har kunstige **pnr** – vil bli noe overrepresentert.

Vi beholder bare én observasjon for hvert lovbrudd når saken er henlagt uten siktelse.

F. Hvis **avgj** ikke innebærer siktelse og observasjonen har makkere med hensyn til **polkam**, **regaar**, **saksnr** og **lovbrudd** som har høyere **avgjaar/avgjmnd** eller har **avgj** som innebærer siktelse fjernes observasjonen. Med samme identifikasjonsnøkkel, lik **avgjaar/avgjmnd** og alle makkere med **avgj** som ikke innebærer siktelse skal den observasjonen med mest informasjon mht **gjkom** og **gjdato** beholdes (i den rekkefølgen).

09 Merking av lovbrudd og siktet person

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p090.sas

Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v080.ssd04

Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v090.ssd04

Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log090.txt

For hvert lovbrudd, det vil si hver observasjon eller gruppe av observasjoner med unik verdi i **polkam**, **regaar**, **saksnr** og **lovbrudd** skal det merkes én observasjon som skal representere lovbruddet i alle tabeller der lovbrudd er enhet.

A. Blant de observasjonene (gjerne bare én) som har **pnr** ulik blank og samme verdi for **polkam**, **regaar**, **saksnr** og **lovbrudd**, skal den observasjonen som har høyest **avgjaar** og **avgjmnd** få **merklov** lik 1. Hvis flere har samme verdi på **avgjaar** og **avgjmnd** velges den som har mest informasjon mht **gjkom** og **gjdato** (i den rekkefølgen).

B. Observasjoner med **pnr** lik blank får **merklov** lik '1'.¹³

Antall personer som er siktet i samme lovbrudd skal telles opp. Foretak regnes ikke med.

C. Observasjoner med **merklov** lik '1' skal påføres **siktant**. Det er antall makkere mht. **polkam**, **regaar** og **saksnr** + 1 (utgangsobservasjon) som har posisjon 3 av **pnr** ulik blank og F.

Hver person som er siktet en eller flere ganger i løpet av statistikkåret, skal merkes i det groveste lovbruddet personen er siktet for. Den merkede observasjonen representerer den siktede personen i alle tabeller der siktet person er enhet.

D. Den av observasjonene med posisjon 1 av **pnr** ulik blank eller 9 og unik verdi i **pnr** og **fdato**, og som har høyest **grovhet**, gis **merksikt** lik '1'. Dersom flere observasjoner har lik **grovhet** skal den som har mest informasjon mht **gjdato** og **gjkom** merkes. Hvis lik informasjonsverdi velges tilfeldig.

E. Observasjon med posisjon 1 av **pnr** lik '9' og posisjon 3 av **pnr** ulik 'F' får **merksikt** lik 1.

Hver person som er merket skal påføres antall lovbrudd som personen har blitt siktet for.

F. Observasjoner med **merksikt** lik '1' og posisjon 3 av **pnr** ulik 'F' påføres **lovant**. **Lovant** settes er lik antall makkere på **pnr** og **fdato** + 1 (inklusive utgangsobservasjon). Observasjoner med **merksikt** lik 1 og posisjon 1 av **pnr** lik '9' får **lovant** lik 1.

---

¹³ Etter punkt 08 skal det ikke forekomme lovbrudd med mer enn én observasjon som har blank **pnr**.

10 Påføring av innvandrerbakgrunn for siktet person

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p100.sas
 Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/arbeid/v090.ssd04
 Innfil: \$KRIMINAL/fodeland/g[**aar**].txt
 Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar**].ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log100.txt

For hver person skal det hentes opplysning om innvandrerstatus, for eksempel landbakgrunn og type innvandrer. Disse opplysningene finnes på en "fødelandsfil" som utarbeides av seksjon 320, og som kopieres til kriminalstatistikkens hjemmeområde.

A. Alle observasjoner med gyldig fødselsnummer får påført **botid**, **bydel**, **invkat**, **ib**, **ibland**, **ibvereg** og **gen** fra fødelandsfilen.

Tabell 5. *Filbeskrivelse av \$KRIMINAL/fodeland/g[**aar**].txt*¹⁴

Posisjon	Beskrivelse	Kortnavn	Format
1–11	Fødselsnummer	FNR	char11
49–50	Botid i hele år	BOTID	num2
51–54	Bokommune	BOKOM	char4
59–60	Bydel i Oslo	BYDEL	char2
73	Innvandrerkategori	INVKAT	char1
78	Innvandrerstatus	IB	char1
79–81	Bakgrunnsland	IBLAND	char3
82	Verdenregion, bakgrunnsland	IBVEREG	char1
88	Generasjon	GEN	char1

B. For de observasjonene med **bokom** = blank og gyldig fødselsnummer hentes **bokom** fra fødelandsfilen.

Datasettet er nå klart for tabellkjøring og lagres som ferdig revidert datasett for statistikkåret under katalogen '\$KRIMINAL/eforsk/data'.

4.3 Tilbakefall

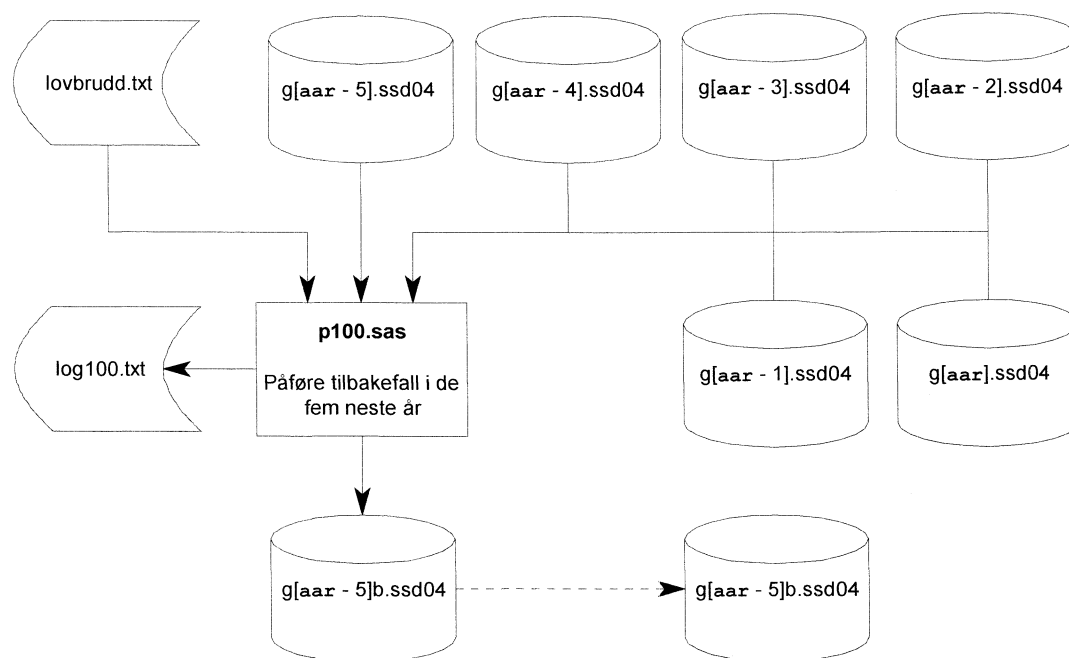
Når datasettet for statistikkår = **aar** har gjennomgått punkt 01 til 10 kan datasett fra tidligere år oppdateres for å påføres tilbakefall for siktede personer. Det er datasettet for **aar** - 5 som bearbeides og danner grunnlag for statistikken.

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/bearbeid/p110.sas
 Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 5].ssd04
 \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 4].ssd04
 \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 3].ssd04
 \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 2].ssd04
 \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 1].ssd04
 \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar**].ssd04
 Innfil: \$KRIMINAL/felleskat/lovbrudd.txt
 Utdatasett: \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 5]b.ssd04
 Loggfil: \$KRIMINAL/eforsk/logger/log110.txt

¹⁴ Tabellen dekker bare de kjennmerkene som er aktuelle for kriminalstatistikken. For en komplett filbeskrivelse henvises det til seksjon 320.

- A. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og **merksikt** = '1' i datasett for **aar** - 5 med makker i datasett for **aar** - 4 får påført **nysikt1**. **Nysikt1** settes lik lovbruddsgruppen (standard tideling) utledet av **lovbrudd** til den makkeren i årgang [**aar** - 4] som har **merksikt** = '1'.
- B. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og **merksikt** = '1' i datasett for **aar** - 5 med makker i datasett for **aar** - 3 får påført **nysikt2**. **Nysikt2** settes lik lovbruddsgruppen utledet av **lovbrudd** til den makkeren i årgang [**aar** - 3] som har **merksikt** = '1'.
- C. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og **merksikt** = '1' i datasett for **aar** - 5 med makker i datasett for **aar** - 2 får påført **nysikt3**. **Nysikt3** settes lik lovbruddsgruppen utledet av **lovbrudd** til den makkeren i årgang [**aar** - 2] som har **merksikt** = '1'.
- D. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og **merksikt** = '1' i datasett for **aar** - 5 med makker i datasett for **aar** - 1 får påført **nysikt4**. **Nysikt4** settes lik lovbruddsgruppen utledet av **lovbrudd** til den makkeren i årgang [**aar** - 1] som har **merksikt** = '1'.
- E. Observasjoner med gyldig fødselsnummer og **merksikt** = '1' i datasett for **aar** - 5 med makker i datasett for **aar** får påført **nysikt5**. **Nysikt5** settes lik lovbruddsgruppen utledet av **lovbrudd** til den makkeren i årgang [**aar**] som har **merksikt** = '1'.

Når datasettet \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 5]b.ssd04 er kvalitetskontrollert kan datasettet erstatte \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar** - 5].ssd04.

Figur 6. Logisk dataflyt, tilbakefallsstatistikk

4.4 Dokumentasjon av bearbeidingen

Under kjøringen av hvert SAS-program skrives det ut en del opplysninger til en logg. Opplysningene kan være antall omkodinger, antall slettinger, antall enheter med visse variabelverdier, antall enheter der en logisk test slo til eller ikke og så videre. Loggene legges i katalogen `'$KRIMINAL/eforsk/logger'` med navn som korresponderer med navnet på SAS-programmet som opprettet dem (se filstrukturen i vedlegg 8.1).

Loggene skal samles til ett tekstdokument ved bearbeidingens slutt. Dette samledokumentet lagres permanent, med et navn som forteller hvilken årgang loggene refererer til. For å unngå forvirring med hensyn til bearbeidingens status bør enkeltloggene slettes før bearbeidingen av ny årgang starter.

De fleste SAS-programmene inneholder også generering av enkle tabeller for de variablene som behandles i programmet. Typisk lages det en frekvenstabell over variabelverdier for en variabel før maskinell omkoding, og en tilsvarende frekvenstabell etter omkoding. Tabellene gir en mulighet for kvalitetssikring umiddelbart etter kjøring av et program. Dette gjelder først og fremst den logiske bearbeidingen av datamaterialet, men også tekniske problemer vil kunne bli avdekket ved å sammenligne tabellene. Disse tabellene danner en omfattende dokumentasjon over bearbeidingen, men blir kun lagt i SAS sin OUTPUT og forsvinner når SAS avsluttes. Alle tabellene må derfor skrives ut på papir, eventuelt lagres manuelt, hvis det er ønskelig å ta vare på resultatene for ettertiden.

5. Tabellproduksjon

5.1 Generelt

Tabeller over etterforskede lovbrudd vil i stor grad benytte seg av avledede variable eller kategorisering av variabelverdier. Med unntak av alder, kjønn, antall siktede i lovbruddet og antall lovbrudd hver enkelt er siktet for ligger disse opplysningene ikke på datasettet. Tidligere ble omkodede verdier lagt på datasettet. Siden kategorisering og omkoding endrer seg over tid, ikke minst som en følge av at politiet videreutvikler sitt STRASAK-system, er det mest hensiktsmessig å foreta disse beregningene på nytt hver gang de aktuelle tabellene lages.

Omkoding og kategorisering benytter derfor SAS-formater i utstrakt grad. Det er imidlertid de underliggende *katalogene* som må være oppdatert (se vedlegg 8.2), mens formatene opprettes på nytt ved hver tabellkjøring. Programkoden til oppretting av SAS-formatene kan dermed gjenbrukes (kopieres fra tidligere tabeller) uten at dette forhindrer oppdatering av omkodingen/kategoriseringen.

Statistikken inneholder sensitive data og behandles i henhold til *Sikkerhetshåndboka* (Statistisk sentralbyrå 1998a). For publisering og spredning av informasjon der personer er enhet, gjelder spesielt kapitlene 6 og 7. Det er imidlertid ikke alle tabeller som har personer som enhet. Når lovbrudd er enhet kan publisering skje uten at krav om anonymitet for personer er aktuelt.

Vedlegg 8.1 viser plassering av de mest sentrale tabellprogrammene under filstrukturen.

5.2 Utvelgelse

Når det lages tabeller fra det endelige SAS-datasettet skjer det en utvelgelse av dataene som er avhengig av hvilken enhet tabellen viser. Denne utvelgelsen skal ligge i hvert enkelt tabellprogram.

Tabell 6. *Utvelgelse ved bruk av forskjellige enheter i tabellene*

Enhet	Utvalg	Merknad
Lovbrudd	merklov lik '1' og polkam ikke lik '56'	
Siktede personer	merksikt lik '1' og polkam ikke lik '56'	
Siktet person med innvanderstatus	merksikt lik '1' og polkam ikke lik '56' og ib = '1'	
Foretak	kjonn lik 'F' og polkam ikke lik '56'	Per 01.01.1999 ikke benyttet i offisiell statistikk
Tilbakefall blant siktede personer	merksikt lik '1', gyldig fødselsnummer og polkam ikke lik '56'	
Siktelser	avgj har status som siktelse og polkam ikke lik '56'	Utgått i NOS, men brukes bl.a. i "Hjulet"
Oppklaringsprosent	avgj har status som oppklart/ikke-opplart, merklov lik '1' og polkam ikke lik '56'	

6. Permanent lagring av data

For å gardere seg mot eventuelle nye formater eller tekniske verktøy skal alle vitale data lagres som rene ascii-filer. Dette gjelder spesielt de ferdige bearbeidede årgangsfilene, men omfatter også rådata og bearbeidingsdokumentasjon.

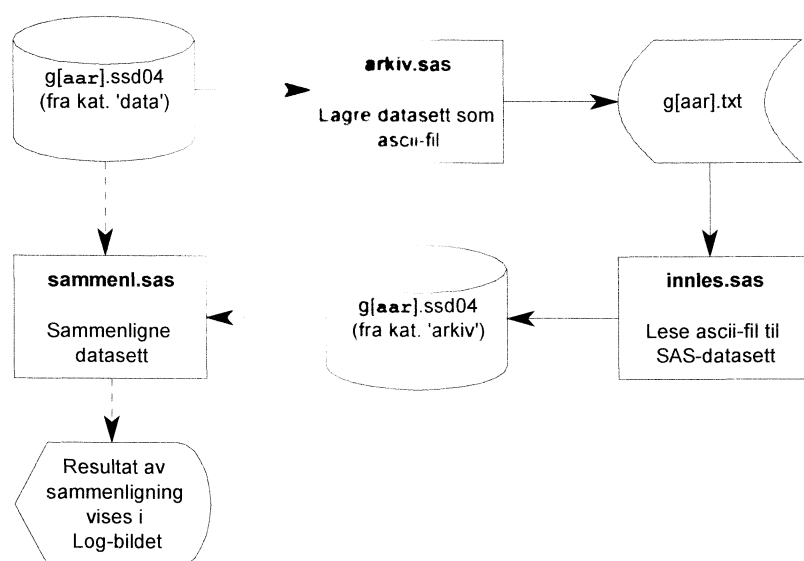
Når det endelige datasettet er ferdig revidert for statistikkåret **aar**, og tilbakefallsoppdatering er gjort for **aar** – 5, skal datasettet for begge årgangene lagres som ren ascii-tekst for permanent lagring. En flat fil for **aar** – 5 vil eksistere fra før av, men denne overskrives med det oppdaterte datasettet. Et tekstdokument med alle loggene fra bearbeidingen og de flate filene som var resultat av revisjon hos de enkelte politikamrene lagres også under katalogen \$KRIMINAL/eforsk/arkiv.

6.1 Lagring av ferdig revidert materiale

Alle årganger følger samme struktur på den flate filen. Alle variable vil dermed ha sin plass på filen, men for de årganger som ikke omfatter variabelen vil plassen være tom. Tabellen under vedlegg 8.3 kan brukes for å se hvilke variable som er gyldig for den enkelte årgang. Fordelen med å opprette strukturelt like ascii-filer for alle årganger er at det kan benyttes ett felles SAS-program for innlesing av flat fil til SAS-datasett og ett SAS-program for lagring av ascii-filene for alle årganger.

SAS-program: \$KRIMINAL/eforsk/prog/arkiv/arkiv.sas
 Inndatasett: \$KRIMINAL/eforsk/data/g[**aar**].ssd04
 Utfil: \$KRIMINAL/eforsk/arkiv/a[**aar**].txt

Utfilen skal være i overensstemmelse med beskrivelsen i tabell 6. Ikke alle årganger inneholder alle variable, men da settes tilsvarende posisjoner som blanke. Ved bruk av arkivdata vil derfor en del variable ha bare blanke verdier.

Figur 7. Logisk dataflyt, arkivering av årgangsdata

Når datasettet for [aar – 5] er oppdatert med siktelsler for de etterfølgende fem årene, kan man lagre flat fil for denne årgangen på nytt. Det samme SAS-programmet benyttes, det vil si at den arkiverte ascii-filen skrives over, men nå vil variablene **nysikt1** til **nysikt5** ha verdier ulik blank.

6.2 Lagring av andre filer permanent

I tillegg til de ferdig reviderte dataene i hver statistikkårgang, skal en del andre ascii-filer lagres permanent. Dette gjøres delvis for å kunne rekonstruere revisjonen, og delvis for å kunne dokumentere denne revisjonen.

Alle rådatafiler fra Politiets datatjeneste lagres permanent. Disse filene er utgangspunktet for statistikken og lar seg ikke rekonstruere hos Politiets datatjeneste ved et senere tidspunkt.¹⁵ Filene fra Politiets datatjeneste lagres under katalogen \$KRIMINAL/eforsk/arkiv og gis navn etter formen PD[aar].txt

Under revisjonen sendes det ut feillister til de enkelte politikamrene, rutine 02. Returlistene fra politikamrene registreres ved SSB, og disse ascii-filene med rettede data lagres permanent. Det er tre forskjellige filer, og disse lagres under katalogen \$KRIMINAL/eforsk/arkiv og gis navn etter formen PK[aar]A.txt, PK[aar]B.txt og PK[aar]C.txt. Bakgrunnen for permanent lagring er delvis muligheten for rekonstruksjon av selve revisjon, men også delvis for *dokumentasjon* av revisjonen.

Hvert SAS-program under revisjonsrutinene skriver ut en loggfil. Disse loggfilene samles i ett dokument når én statistikkårgang er ferdig revidert. Denne loggen lagres permanent for senere dokumentasjon av revisjonen. Loggen lagres også under katalogen \$KRIMINAL/eforsk/arkiv og gis navn etter formen logg[aar].txt.

For å kunne, på et hvilket som helst senere tidspunkt, rekonstruere den komplette bearbeidingen av dataene skulle også eventuelle manuelt endrede subdatsett fra rutine 07 lagres som ascii-filer¹⁶. Dette vurderes imidlertid som en unødvendig rutine. Arkivering i ascii-format er først og fremst for å sikre de ferdige datasettene, og all revisjon tas vare på gjennom disse. Lagring av andre filer er først og fremst for dokumentering, men ved en senere revisjon av statistikkrutinen kan det vurderes om det også skal lages rutiner for permanent lagring av subdatsettet.

---

15 Politiets datatjeneste foretar en sanering av saker i STRASAK minst én gang i året. Sanering av saker følger flere kriterier, blant annet alder på saken og grovhet på lovbrudd. I prinsippet tas alt materiale kopi av. I praksis vil det imidlertid være et svært omfattende arbeid å skulle rekonstruere det datamateriale som ligger til grunn for én årgang av statistikken over ferdig etterforskede lovbrudd.

16 Det er i teorien mulig å rekonstruere revisjonen i rutine 07 ved å lage to datasett, ett med rådata som bearbeides fram til rutine 06, og ett fra ferdig årgangsfil. Disse kan så sammenlignes, og forskjellen vil da utgjøre tidligere revisjon under rutine 07. Dette er en møysommelig prosess, og også unødvendig så lenge subdatasettene under rutine 07 lagres, og bearbeidingsverktøyet for statistikkrutinen er SAS.

Tabell 7. *Filbeskrivelse av materialet fra årgangfilene etter lagring som flat fil*

Posisjon	Beskrivelse	Kortnavn ved innlesning
1–2	Politikammer	POLKAM
3–8	Anmeldelsesnummer	SAKSNR
9–10	Anmeldelseskarakter	DELSAK
11–14	Registreringsår	REGAAR
15–16	Registreringsmåned	REGMND
17–20	Avgjort år	AVGJAAR
21–22	Avgjort måned	AVGJMND
23–26	Gjerningskommune	GJKOM
27–30	Gjerningsår	GJAAR
31–34	Gjerningsmåned	GJMND
35	Gjerningsdag i måneden	GJDAG
35	Antall siktede (fra STRASAK)	ANTSIKT
35	Statistikkbokstav	BOKSTAV
40–43	Lovbrudd	LOVBRUDD
44–46	Avgjørelse	AVGJ
47–50	Siktedes fødselsår	FAAR
51–52	Siktedes fødselsmåned	FMND
53–54	Siktedes fødselsdag i måneden	FDAG
55–59	Siktedes personnummer	PNR
60–63	Siktedes bokommune	BOKOM
64–67	Avgjørende myndighet	AVGMYND
68–79	Hovedsaksreferanse (politikammer: 2, Registreringsår: 2, Saksnummer: 6, Delsaksbokstav(er): 2)	HOVEDREF
80–82	Siktedes statsborgerskap fra STRASAK (ikke tallkode)	STATBORG
83–86	Avsnittsnummer for noen politikamre	AVSNITT
87–90	Gjerningssted angitt som sone	SONE
91–93	Påtalemessig avgjørelse (04X-koder)	PAVGJ
94–97	Året saken ble påtalemessig avgjort	PAAR
98–99	Måneden saken ble påtalemessig avgjort	PMND
100–101	Dagen (i måneden) saken ble påtalemessig avgjort	PDAG
102	Siktedes sivilstatus	SIVIL
103–105	Siktedes statsborgerskap, fra DSF	LAND
106–108	Siktedes alder	ALDER
109	Siktedes kjønn	KJONN
110	Type gjerningskommune	GJTYPE
111	Bosettingstetthet i gj.-kommunen	GJTETT
112	Type bokommune	BOTYPE
113	Bosettingstetthet i bokommunen	BOTETT
114–116	Behandlingstid i måneder	BEH TID
117	Lovbruddsgruppe	TIDEL
118–120	Grovhetsindikator	GROVHET
121	Merking av lovbrudd	MERKLOV
122–124	Antall siktede (egenberegnet)	SIKTANT
125	Merking av siktede	MERKSIKT
126–128	Antall lovbrudd	LOVANT
129	Avgjørelse omkodet	AVGJOMK
130	Oppklaring	OPPKLART
131	Lovbruddskategori	TYPE
132–135	Statistikkår	AAR
136–141	Unik identifikasjon for alle obs.	IDENT
142	Ny siktelse i statistikkår + 1	NYSIKT1
143	Ny siktelse i statistikkår + 2	NYSIKT2
144	Ny siktelse i statistikkår + 3	NYSIKT3
145	Ny siktelse i statistikkår + 4	NYSIKT4
146	Ny siktelse i statistikkår + 5	NYSIKT5
147–148	Botid i hele år	BOTID
149–150	Bydel i Oslo	BYDEL
151	Innvandrerkategori	INVKAT
152	Innvandrerstatus	IB
153–155	Bakgrunnsland	IBLAND
156	Verdensregion, bakgrunnsland	IBVEREG
157	Generasjon	GEN

6.3 Innlesing av ascii-filer til SAS-datasett

Det er bare ascii-filen \$KRIMINAL/eforsk/arkiv/g[**aar**].txt som inneholder de ferdig reviderte dataene det er aktuelt å lese inn på nytt via et eget SAS-program. For de andre filene eksisterer det programmer for innlesning internt i bearbeidingsrutinene. Samme program kan benyttes for innlesing av alle ascii-filer til SAS-datasett. I tillegg må det spesifiseres hvilken årgang som det leses inn fra øverst i programmet. Hvis det ønskes eksakt like datasett som det opprinnelige, må de variable som ikke skal med spesifiseres i SAS-programmet (ved hjelp av drop-statement).

```
SAS-program: $KRIMINAL/eforsk/prog/arkiv/innles.sas
Innfil:      $KRIMINAL/eforsk/arkiv/g[aar].txt
Utdatasett:  $KRIMINAL/eforsk/arkiv/g[aar].ssd04
```

Utdatasettet legges under arkiv-katalogen, og må manuelt flyttes til datakatalogen for eventuelt videre bruk. Dette er gjort som en ekstra sikkerhet mot uønsket sletting av datasett, og der er da også mulig å sammenligne de opprinnelige datasettene med arkivmateriale når dette opprettes. Formaterte datasett under arkiv-katalogen skal normalt ikke forekomme, og bør slettes umiddelbart etter at sammenligninger er foretatt, og eventuelt dataene er kopiert over i data-katalogen

Det er laget et SAS-program som sammenligner arkivmaterialet med opprinnelig datasett. Dette kan generelt benyttes til å teste datasett under statistikk over etterforskede lovbrudd opp mot hverandre, se figur 6.

```
SAS-program: $KRIMINAL/eforsk/arkiv/sammenl.sas
Inndatasett: $KRIMINAL/eforsk/arkiv/g[aar].ssd04
             $KRIMINAL/eforsk/data/g[aar].ssd04
```

Det skrives ut en rapport i *Output* i SAS som gir resultatene av sammenligningen.

7. Referanser

Alle referanser finnes i Statistisk sentralbyrås bibliotek.

Berby, H. (1999) "Datalagring på UNIX i Statistisk sentralbyrå: Retningslinjer", *Interne dokumenter*, nr. 1, Statistisk sentralbyrå. 3. reviderte utgave.

Bjørsvik, A. og H.-K. Torvbråten (1999) "Brukerbeskrivelse for Dokumentasjonssystem i Statistisk sentralbyrå, DataDok V1.1", *Interne dokumenter*, nr. 6, Statistisk sentralbyrå.

Løvkvist, H. (1997) "Feilidentifisering og imputering i forbindelse med revisjon av administrative registre", *Interne dokumenter*, nr. 22, Statistisk sentralbyrå.

Olaussen, L. P. (1996) "Kriminalstatistikk og virkelighet", *PHS Småskrifter 1996:1*, Oslo: Politihøgskolen.

Sentralkontoret for folkeregistrering (1996) *Kodeliste for land/statsborgerskap*, 1. februar.

Statistisk sentralbyrå (1994) *Standard for kommuneklassifisering 1994*, NOS C 192, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1995) *Handbok i prosjektstyring*, Statistisk sentralbyrås håndbøker, nr. 58, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1997) *Handbok i Edb-metode. Edb-metode 96: Minimetode for vedlikehold og utvikling av Edb-systemer i Statistisk sentralbyrå*, Statistisk sentralbyrås håndbøker, nr. 63, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1998a) *Handbok i datasikkerhet og fysisk sikring*, Statistisk sentralbyrås håndbøker, nr. 45, revidert utgave, november 1998, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1998b) *Kriminalstatistikk 1996*, NOS C 466, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1998c) *Handbok i utvikling av statistikkssystemer. Med vekt på IT-metode*, Statistisk sentralbyrås håndbøker, nr. 65, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1998d) *Handbok i datarevisjon*, Statistisk sentralbyrås håndbøker, nr. 66, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1999) *Regionale inndelinger: En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk*, NOS C 513, Statistisk sentralbyrå.

8. Vedlegg

8.1 Filstruktur

I kriminalstatistikken er det hovedsakelig benyttet en filstruktur slik det er anbefalt i Berby (1999). All dokumentasjon ligger på fellesdisken på lokalnettet, mens alle SAS-datasett, kataloger og programmer ligger på UNIX.

På fellesdisk på lokalnettet

Dokumentasjonen for statistikk over etterforskede lovbrudd har et område på en fellesdisk med adresse Q:\dok\kriminal\eforsk. Alle dokumenter som inngår i dette notatet er samlet i en underkatalog som heter "notat".

Stamme	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Beskrivelse
Q:\DOK\Kriminal	eforsk	notat	tekst.doc figur1.eps figur2.af3 figur3.af3 figur4.af3 figur5.af3 figur6.af3 figur7.af3	Dette dokumentet, Microsoft Word-format Figur 1, saksgang for lovbrudd, er i EPS-format, og kan redigeres i Adobe Illustrator. Figurene 2 til 7 i notatet, dataflyt og aldersberegning, er i formatet til Micrografx ABC FlowCharter
		revisjon	pol_adr.doc pol_lab.doc foelge.doc	Adresse til alle landets politikamre Etiketter for fletting av politiadresser Eksempel på følgebrev
		diverse		Diverse dokumenter som saksbehandler finner det formålstjenlig å lagre under dokumentasjonskatalogen
	anmeldt			En annen kriminalstatistikk
	reaksjon			En annen kriminalstatistikk
	fengsel			En annen kriminalstatistikk
	offer			En annen kriminalstatistikk

På UNIX-tjeneren

Kriminalstatistikk har hovedstamme \$KRIMINAL, men det er lagt inn ett nivå mer enn standarden anbefaler. Filstrukturen under \$KRIMINAL vil derfor omfatte mer enn statistikken over etterforskede lovbrudd, men bare den delen av strukturen som berører produksjon av statistikk over etterforskede lovbrudd er tatt med her. I tabellen er kataloger skrevet med uthevet skrift, mens fysiske filer er skrevet med normal skrift.

Følgende filstruktur skal benyttes under stammen \$KRIMINAL:

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Beskrivelse	
eforsk	prog ¹⁷	autoexec.sas bbasINN.sas bearbeid	p010.sas – p110.sas	Inneholder "librefs" til alle kataloger i denne filstrukturen. Leser flate befolkningsfiler inn i SAS-datasett SAS-programmer som utfører selve bearbeidingen av datamaterialet	
		arkiv	arkiv.sas innles.sas sammenl.sas	SAS-prog. som legger ut det ferdige datasettene som flate filer SAS-prog som leser inn flate filer u/tilbakefall til SAS-datasett SAS-prog som sammenligner to datasett	
		NOS	tab06.sas – tab24.sas	Alle SAS-programmene som lager tabeller til NOSen	
		oppdrag	A_*.sas E_*.sas O_*.sas R_*.sas	Tabellprogrammer for eksterne oppdrag, både engangsoppdrag og gjentatte (f.eks. "Hjulet", Interpol). Programnavnet starter med en bokstav som forteller hvilket statistikkområdet det henter data fra.	
		data	g1987.ssd04 – g[aar].ssd04		De ferdig bearbeidede årgangsfilene som danner grunnlag for tabeller. Lagres permanent.
		inndata	PD[aar].txt PK[aar]A.txt PK[aar]B.txt PK[aar]C.txt v07[aar].ssd04		Rådatafiler fra Politiets datatjeneste Rettede feillister fra politikamrene som er inndata for rutine 02. Flate filer som kopieres til \$KRIMINAL/eforsk/arkiv
		arbeid	v010.ssd04 – v090.ssd04 PK[aar]X.txt PK[aar]Y.txt PK[aar]Z.txt		Evt subdatasett som er rettet i rutine 07. Datasett som lagres under hele bearbeidingen, men som kan slettes før ny årgang kommer inn. Ascii-filer som formateres til feillister som igjen sendes til de enkelte politikamrene.
		kat	avgj.txt		Kataloger som kun er relevant for etterforskede lovbrudd
		logger	log[aar].txt log010.txt – log100.txt Samle.scr		Samledokument for loggene for året [aar]. kopieres til Arkiv Logger som lages under bearbeidingen. Slettes før ny årgang bearbeides. Unix-script som samler loggene til ett dokument.
		arkiv	g[aar].txt PK[aar]A.txt PK[aar]B.txt PK[aar]C.txt PD[aar].txt log[aar].txt		Ascii-filer av ferdig reviderte datasett Ascii-filer av rettede lister fra politiet Rådataene for de enkelte årgangene fra PD Hele loggen over bearbeidingen i statistikkåret
		felleskat	lovbrudd.txt sone.txt polkam.txt myndigh.txt BBAS[aar].txt		Kataloger som er felles for flere statistikkområder under kriminalstatistikk. (ikke alle vist her, se vedlegg 8.2)
		fodeland	g[aar].txt g[aar].ssd04		Data fra BEBAS som brukes til oppdatering av pers.opplysninger Rådata fra seksjon 320 ("fødelandsfilen") SAS-datasett tilsvarende fødelandsfilen
		anmeldt reaksjon offer fengsel			En annen statistikk under \$KRIMINAL En annen statistikk under \$KRIMINAL En annen statistikk under \$KRIMINAL En annen statistikk under \$KRIMINAL

17 SAS skal alltid startes herfra for å få kjørt "autoexec.sas" automatisk under oppstart. Hvis ikke vil de forskjellige referansene til kataloger under statistikkområdet ikke virke.

8.2 Kataloger

Avgjørelseskatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/eforsk/kat/avgj.txt

Pos.	Forklaring	Verdier
1-3	Avgjørelseskode	'010'-'212'
5	Oppklaringsstatus, gml.	'T', 'I', 'O'
7	Siktelse	'0' = Skal ikke med, '1' = Ikke siktelse, '2' = Siktelse
9	Definisjon for tabeller	se f.eks. '\$KRIMINAL/eforsk/prog/nos/tab18.sas'
11-12	Definisjon for tabeller	pos. 11: 'A' = Uoppklart, 'B' = Oppklart, 'Z' = Ingen status pos. 12: se '\$KRIMINAL/eforsk/kat/avgj_hode.txt'
14	Definisjon for tabeller	se NOS 1997, tabell 18 og 22
16-17	Tidligere tabelldefinisjon	Ikke i bruk
19	Personopplysning	'J' = avgjørelse mot person, 'N' = avgjørelsen er på saksnivå, mot foretak eller påtalebegjæring mangler eller trukket tilbake
21	Kopi av oppklaring i pos. 11	'A' = Uoppklart, 'B' = Oppklart, 'T' = Ingen status
23-128	Avgjørelse beskrevet som tekst	Beskrivelse av avgjørelsen, samme som politiets

Lovbruddskatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/lovbrudd.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-4	Lovbrudd, statistikkgruppe	'0100' - '9200'
6-6	Lovbruddsgruppe	'0' - '9' (den etablerte standarden "Tidelingen")
7-7	Lovbruddskategori	'1' = forbrytelse, '0' = forseelse og 'B' = ikke entydig
9-11	Grovhetsindikator	'010' - '210', høyere indikator er grovere lovbrudd
13-18	Maks strafferamme:	
13-14	Antall år	0-21
16	Antall måneder	0-9
18	Bot er maksimumsstraff	'1' = bot er maksimumsstraff
20-25	"Normal" strafferamme	Antall år 20-21, antall måneder 23, bot som maks 25 (=1), disse opplysningene benyttes foreløpig ikke
27-33	Minimum strafferamme:	
27	Antall år	0-9
29	Antall måneder	0-9
31	Fengsel som minimum	'1' = fengsel er minimumsstraff
33	Bot som minimum	'1' = bot er minimumsstraff
35	Bot i tillegg til fengsel	'1' = bot kan gis som tilleggsstraff til fengsel
37	Påtaleplikt hos politiet	'J' = Lovbruddet er underlagt offentlig påtale 'N' = Lovbruddet er ikke underlagt offentlig påtale
39-42	Ny kode	Hvis lovbruddskoden ikke er gyldig hos politiet kan den erstattes av oppgitte kode (benyttes foreløpig ikke i bearbeidingen)
44-98	Lovbruddstekst	Beskrivelse av lovbruddet, samme tekst som i politiets kodebok

Gamle kommuner

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/kom_gml.txt

Pos	Forklaring
1-4	Utgåtte kommunekoder, basert på Statistisk sentralbyrå (1994)
6-9	Gyldige kommunekoder

Sonekatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/sone.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-2	Politikammer	'01' - '60'
3-6	Sone	
8-9	Fylkesnummer	'01'-'21'
11-14	Kommunennummer	Statistisk sentralbyrås standard kommunenummer
16-21	Bydelsnummer	Fire første sifrene er kommune, to siste er bydel
23-50	Tekst	Beskrivelse av sonen, samme som politiets

Myndighetskatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/myndigh.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-4	Myndighetskode	Tallkode
6-9	Kommunekoder	Statistisk sentralbyrås standard kommunenummer
11-12	Fylkesnummer	'01'-'21'
14-40	Navn på myndighet	

Landkatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/land.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-3	Landkode/statsborgerskap fra STRASAK	Bokstavkode
5-7	Statistisk sentralbyrås landkode	Tallkode
9-11	Statistisk sentralbyrås kode for statsborgerskap	Tallkode
13-58	Navn på land	Tekst

Statsborgerskapskatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/stat.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-3	Statistisk sentralbyrås kode for statsborgerskap	Tallkode
5-33	Navn på statsborgerskap	Tekst
34-74	Navn på land/region	Tekst
75-103	Navn på Verdensdel	Tekst

Politikammerkatalog

Fysisk fil: \$KRIMINAL/felleskat/polkam.txt

Pos	Forklaring	Verdier
1-2	Politikammer	'01'-'62'
4-7	Kommunennummer	Kommunen som sammenfaller med politidistriktet
9-12	"Fylkesnummer"	'0100'-'2100'
14-32	Navn på politikammer	Tekst

Kommunekatalog

Fysisk fil: \$FELLES/Statistisk sentralbyråkat/kommune/g1994

Filbeskrivelse: \$FELLES/SSBkat/kommune/kommune.dok

8.3 Beskrivelse av ferdig materiale

På UNIX-plattformen er årgangsdatasett tilgjengelig tilbake til 1987, men ikke alle årgangene er direkte sammenlignbare. Rubrikken "gyldighet" viser hvilke brudd i tidsseriene som må tas hensyn til ved produksjon av tilbakegående tall. Datasettene før 1992 inneholder bare forbrytelser.

Kortnavn	Beskrivelse	Format	Gyldige verdier	Gyldighet
POLKAM	Politikammer	char2	'01'-'62'	Alle år
SAKSNR	Anmeldelsesnummer	char6	000001-	Alle år
DELSAK	Anmeldelses karakter/saksbokstav	char2	Blank, A, B, C osv	Alle år
REGMND	Registreringsmåned	num2	1-12	Alle år
REGAAR	Registreringsår	num2	1982-aar	Alle år
AVGJMND	Avgjort måned	num2	1-12	Alle år
AVGJAAR	Avgjort år	num2	1982-aar	Alle år
GJKOM	Gjerningskommune	char4	Kommunenummer	Alle år
GJDATO	Gjerningsdato, alle felt	DDMMYY		Alle år
GJAAR	Gjerningsår	num2		Alle år
GJMND	Gjerningsmåned	num2		Alle år
ANTSIKT	Antall siktede (fra STRASAK)	num4	Blank, 0-	Alle år
BOKSTAV	Statistikk bokstav	char1	'F' = Forseelse, 'K' = Forbrytelse	92-
LOVBRUDD	Lovbrudd	char4	'0101'-'9199'	Alle år
AVGJ	Avgjørelse	char3	'010'-'212'	Alle år
FDATO	Siktetes fødselsdato	DDMMYY		91-
FMND	Siktetes fødselsmåned	num2	1-12	91-
FAAR	Siktetes fødselsår	num2		91-
PNR	Siktetes personnummer	char5		91-
BOKOM	Siktetes bokommune	char4	Kommunenummer	Alle år
MYNDIGH	Avgjørende myndighet	char4		Alle år
HOVEDREF	Hovedsaksref. (politikammer: 2, Reg.år: 2, Saksnr.: 6, Delsaksbokstav: 2)	char12		Alle år
STATBORG	Statsborgerskap fra STRASAK	char3		Alle år
AVSNITT	Avsnittsnummer for noen politikamre	char4		94-
SONE	Gjerningssted angitt som sone	char4		92-
PAVGJ	Påtalemessig avgjørelse (04?-koder)	char3	'040'-'045'	97-
PAAR	Året saken ble påtalemessig avgjort	num4		97-
PMND	Mnd saken ble påtalemessig avgjort	num2	1-12	97-
PDAG	Dagen (i mnd) saken ble påtalemessig avgjort	num2	1-31	97-
SIVIL	Siktetes sivilstatus	char1		-95
LAND	Siktetes statsborgerskap, fra DSF	char3	'000'-'990'	Alle år
ALDER	Siktetes alder	num3	5-120	Alle år
KJONN	Siktetes kjønn	char1	'1', '2', 'F'	Alle år
GJTYPE	Type gjerningskommune	char1		-95
GJTETT	Bosettingstetthet i gj.-kommunen	num1		-95
BOTYPE	Type bokommune	char1		-95
BOTETT	Bosettingstetthet i bokommunen	num1		-95
BEH_TID	Behandlingstid i måneder	num3	0-	-94
TIDEL	Lovbruddsgruppe	char1	'0'-'9'	-95
GROVHET	Grovhetsindikator	char3	'010'-'220'	-95
MERKLOV	Merking av lovbrudd	char1	Blank eller '1'	Alle år
SIKTANT	Antall siktede (egenberegnet)	num3	0-	Alle år
MERKSIKT	Merking av siktede	char1	Blank eller '1'	Alle år
LOVANT	Antall lovbrudd	num3	0-	Alle år
AVGJOMK	Avgjørelse omkodet	char1		-94
OPPKLART	Oppklaring	char1		-95
TYPE	Lovbruddskategori	char1	'1' = Forbrytelse, '0' = Forseelse	92-[aar-5]
NYSIKT1	Ny siktelse i statistikkår + 1	char1	'0'-'9', tidelingen av lovbrudd	92-[aar-5]
NYSIKT2	Ny siktelse i statistikkår + 2	char1	'0'-'9', tidelingen av lovbrudd	92-[aar-5]
NYSIKT3	Ny siktelse i statistikkår + 3	char1	'0'-'9', tidelingen av lovbrudd	92-[aar-5]
NYSIKT4	Ny siktelse i statistikkår + 4	char1	'0'-'9', tidelingen av lovbrudd	92-[aar-5]
NYSIKT5	Ny siktelse i statistikkår + 5	char1	'0'-'9', tidelingen av lovbrudd	92-[aar-5]
AAR	Statistikkår	char4		Alle år
IDENT	Unik identifikasjon for alle obs.	num6	1-	95-
BOTID	Botid i Norge for innvandrere	num2	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
BYDEL	Bydel i Oslo	char2	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
INVKAT	Innvandrer kategori	char1	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
IB	Tilhører innvandrerbefolkningen eller ikke	char1	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
IBLAND	Landbakgrunn	char3	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
IBVEREG	Verdensdelbakgrunn	char1	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-
GEN	Generasjon	char1	Se dokumentasjon for fødelandfil	95-

8.4 Kontroller i STRASAK

I STRASAK-systemet ligger det inne noen automatiske tester. Denne oversikten er basert på opplysninger fra Politiets datatjeneste 19. september 1995.

Datotesting

Regmnd/regaar, fullstendig **gjdato**, **fdato** og **avgjmnd/avgjaar** er underlagt følgende kriterier:

- Dato skal være numerisk og ikke bestå av bare nuller.
- Måned skal ha verdi 1–12.
- Dag må ha verdi 1–31.
- Dag skal ikke overskride det antall dager som den aktuelle måned har, inkl. test på skuddår.
- Dato skal ikke være større enn dagens dato.

Det tillates å registrere **gjdato** ufullstendig, men med unntak av at

- det ikke er tillatt å registrere bare dag og måned,
- det ikke er tillatt å registrere bare dag og år,
- det ikke er tillatt å registrere bare måned,
- det ikke er tillatt å registrere bare dag.
- månedsdelen kan ikke være større enn 12 og årsdelen ikke større enn regaar

I praksis betyr dette at dato kan oppgis som måned og år eller bare år. Årsdelen vil alltid være oppgitt.

Lovbruddskoder

- **Lovbrudd** må finnes i tabell i databasen, men her ligger alle kodene som er og har vært i bruk.
- **Lovbrudd** må ikke slutte på «00», som er hovedstatistikkgruppe.
- Noen koder som ikke skal benyttes (de utgåtte) sjekkes ved nyregistrering og nektes benyttet. Dette gjelder imidlertid ikke alle utgåtte koder.
- Statistikkbokstav ma være oppgitt
- Statistikkbokstav testes mot **lovbrudd** der noen koder er definert som forseelser og noen som forbrytelser. Manglende oppdateringer forekommer.

Kommunekoder

Kodene for **gjkom** og **bokom** ma finnes i en tabell over kommunekoder, men denne tabellen inneholder både gamle og nye kommunenummer.

Avgjørelseskoder

- **Avgj** kan ikke være null
- **Avgj** skal finnes i tabell, men denne inneholder, i tillegg til de gyldige kodene, også koder som er utgått.

Politiets datatjeneste tar forbehold om at feil kan forekomme, til tross for utførte tester. Dette bekreftes også av Statistisk sentralbyrås egne kontroller.

8.5 Spesielle variabelverdier

En del variable har tilordnet verdier som ikke alltid fremgår av katalogene eller variabeloversiktene. Noen variable som vanligvis følger standarder utarbeidet ved Statistisk sentralbyrå har også avvikende verdier. Disse avvikende verdiene må det tas hensyn til ved all tabellproduksjon.

Personnummer (pnr)

Nummer 00001 til 49999 innebærer at personen er født på 1900-tallet. Nummer 50000 til 74999 innebærer at personen er født på 1800-tallet. Nummer 75000 og oppover vil bli benyttet etter år 2000. Følgende spesialkoder kan imidlertid også forekomme:

Verdi	Betydning
99F00	Foretak
99100	Norsk mann
99200	Norsk kvinne
99300	Utenlandsk mann
99400	Utenlandsk kvinne
99700	Mann, statsborgerskap ukjent
99800	Kvinne, statsborgerskap ukjent
99X00	Ukjent kjønn, norsk
99Y00	Ukjent kjønn, utenlandsk
99Z00	Ukjent kjønn og statsborgerskap

Statsborgerskap (land)

Det er benyttet tallkode som korresponderer med Statistisk sentralbyrås standard (Statistisk sentralbyrå 1999, med referanse til Sentralkontoret for folkeregistrering 1996, eller http://www.ssb.no/emner/00/00/20/nos_c513/).

Følgende spesialkoder kan imidlertid forekomme:

Verdi	Betydning
00F	Norsk foretak
990	Ukjent
950	Ukjent, men utenlandsk
980	Statsløs

Gjerningskommune (gjkom)

Det er benyttet kommunenummerering som korresponderer med Statistisk sentralbyrås standard (Statistisk sentralbyrå 1994). Følgende spesialkoder kan imidlertid forekomme:

Verdi	Betydning
2100	Svalbard
2111	Spitsbergen
2121	Bjørnøya
2131	Hopen
2200, 2211	Jan Mayen
2300	Kontinentalsokkelen
2311	Kontinentalsokkelen sør for 62° nord
2321	Kontinentalsokkelen nord 62° nord
??00	Fylkeskode der stedet ikke kan plasseres mer nøyaktig, 00 < ?? < 22
99??	Kode fra politiet: hele landet, ukjent

Bokommune (bokom)

Det er benyttet kommunenummerering som korresponderer med Statistisk sentralbyrås standard (Statistisk sentralbyrå 1994). Følgende spesialkoder kan imidlertid forekomme:

Verdi	Betydning
2100	Svalbard
2111	Spitsbergen
2121	Bjørnøya
2131	Hopen
2200, 2211	Jan Mayen
2300	Kontinentalsokkelen
2311	Kontinentalsokkelen sør for 62° nord
2321	Kontinentalsokkelen nord 62° nord
99??	Kode fra politiet: hele landet, ukjent

8.6 Bruk av fellesressurser på UNIX

Under bearbeidingen benyttes noen ressurser som ligger sentralt på UNIX og er tilgjengelig for alle brukere. Endringer og fullstendig dokumentasjon av disse ressursene finnes sentralt og kan ikke inkluderes her. Det må undersøkes før hver årgang at ressursene tilsvarer det som ble brukt på tidligere årganger.

Test av fødselsnummer

Fysisk fil: \$FELLES/sasprog/fnr sjekk.sas

SAS-program som tester et fødselsnummer med hensyn til matematisk gyldighet. Skiller mellom ugyldige fødselsnumre som har gyldig eller ikke gyldig fødselsdato. Testen slipper gjennom en lite del (ca 1 prosent) av de fødselsnumrene som har personnummer høyere enn 75000. Dette testes derfor i tillegg i SAS-programmene som benytter testen.

Kommunekatalog

Fysisk fil: \$FELLES/ssbkat/kommune/g1994

Filbeskrivelse: \$FELLES/ssbkat/kommune/kommune.dok

Kommuneformater

Av felles formatene som finnes i SAS er \$kom94ur. benyttet

Befolkningsfiler

Hvert år skal datamaterialet kobles til data fra Det sentrale folkeregisteret. Disse filene legges under felleskatalogen til kriminalstatistikken. Se rutine 06 under kapittel 4.2 for nærmere angivelse av filnavn og plassering. Seksjon for befolkning- og utdanningsstatistikk (320) må enten levere disse filene, eller det må gis tillatelse for å få lest nødvendige filer på dere områder. Uansett må seksjonen (og eventuelt kontor for IT, dvs. 303) kontaktes i god tid for at dette ikke skal forsinke produksjonen.

8.7 Koding av avgjørelse etter formål

Koding av politiets avgjørelse er et stadig tilbakevendende diskusjonstema. Dette gjelder både hvilke enheter som i det hele tatt skal med i statistikken, hvilke enheter som representerer en gjerningsperson og hvilke enheter som skal regnes som oppklart eller ikke-oppklart. Tabellen under vil langt på vei være sammenfallende med deler av \$KRIMINAL/eforsk/kat/avgj.txt (som er beskrevet tidligere under vedlegg 8.2). Bearbeidingsopplegget for statistikken er imidlertid laget slik at katalogene vil kunne være gjenstand for endringer, og det presiseres at tabellen som står oppført her er status per september 1999.

Forklaring til tabellen

Politiets kode:

Kode for rettskraftig avgjørelse slik den ligger på materialet fra STRASAK

Enhetens hovedstatus:

0: Skal ikke med i statistikken

1: Skal med, men ingen person/foretak funnet skyldig

2: Skal med og enten person eller foretak funnet skyldig

Oppklaring:

Z: Enheten skal ikke med når oppklaringsprosenten regnes ut

A: Saken er uoppklart

B: Saken er oppklart

Representerer gjerningsperson:

J: Enheten representerer gjerningsperson, og alle personvariable skal være utfylt.

N: Enheten representerer ikke person. Avgjørelsen er på saksnivå, mot foretak eller påtalebegjæring mangler eller trukket tilbake. Alle personvariable skal være blanke, med unntak av enhetene som representerer foretak, der noen kjennemerker kan være fylt ut.

Politiets kode	Enhetens hovedstatus	Oppklaring	Representerer gjerningsperson	Politiets forklarende tekst
010	0	Z	N	Henlagt fordi forholdet ikke er straffbart
011	1	B	N	Henlagt fordi gyldig påtalebegjæring mangler
012	1	B	N	Henlagt fordi påtalebegjæringen er trukket tilbake
013	1	B	N	Henlagt fordi allmenne hensyn ikke krever påtale
014	1	A	N	Henlagt på grunn av mangel på opplysninger om gjerningsmannen
015	1	A	N	Henlagt på grunn av foreldelse
016	0	Z	N	Avgjort utenfor straffesak
017	1	A	N	Henlagt på grunn av mangel på bevis
018	0	Z	N	Remittert annet politikammer
019	0	Z	N	Sendt annet politikammer som rette vedkommende
020	0	Z	N	Avgjort
021	1	A	N	Stillet i bero etter strprl. § 250
022	0	Z	N	Henlagt - ikke rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold (strprl. § 224, 1. ledd)
024	1	A	N	Henlagt uten videre forføyning
025	1	A	N	Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet
026	0	Z	N	Henlagt som åpenbar grunnløs
027	1	A	N	Stillet i bero etter strprl. § 251
030	0	Z	N	Dok hos statsadvokaten med innstilling
031	0	Z	N	Dok i retur
032	0	Z	N	Dok til forhørsretten pådømmelse
033	0	Z	N	Dok til byretten pådømmelse
034	0	Z	N	Dok til lagmannsretten pådømmelse
035	0	Z	N	(Valgfri tekst)
036	0	Z	N	Dok i retur med tiltale
037	0	Z	N	
040	0	Z	N	Forelegg
041	0	Z	N	Siktelse (forhørsrettspådømmelse)
042	0	Z	N	Tiltalebeslutning
043	0	Z	N	Påtaleunntatelse
044	0	Z	N	Konfliktrad
045	0	Z	N	Sendes annet politidistrikt til overtakelse med utferdiget siktelse
050	0	Z	N	Henlagt fordi anmeldtes forhold ikke er straffbart
051	2	B	J	Henlagt fordi mistenkte var under 15 år
052	2	B	J	Overført barnevernsnemda
053	2	B	J	Vedtatt forelegg på bot
054	2	B	J	Henlagt som forbrytelse, forelegg
055	2	B	J	Påtaleunntatelse med prøvetid og særvilkår (strprl. § 69, 1., 2., og 3 ledd)
056	0	Z	N	Innstilling om avgjørelse
057	1	B	N	Henlagt fordi allmenne hensyn ikke krever påtale mot anmeldte
058	1	A	N	Henlagt på grunn av bevisets stilling
059	2	B	J	Henlagt etter strl par 228 3. ledd
060	2	B	J	Henlagt på grunn av jevnbyrdighet i alder og utv.-(strl. §195, 4.ledd og § 196, 4.ledd)
061	1	A	N	Henlagt av andre lovbestemte grunner
062	1	A	N	Henlagt - mistenkte uskyldig
063	2	B	J	Domsavgjørelse
064	2	B	J	Henlagt på grunn av mistenktes død
065	2	B	J	Henlagt på grunn av tvil om gjerningsmannens strafferettslige tilregnelighet på gjerningstidspunktet
066	2	B	J	Henlagt pga. gj.mann utilregnelig pga. sinnslidelse
067	2	B	J	Henlagt på grunn av foreldelse
068	2	B	J	Påtaleunntatelse uten vilkår (strprl. § 69, 1. ledd)
069	2	B	J	Anmeldt ikke å finne
070	0	Z	N	Avgjort
071	1	B	N	Henlagt fordi gyldig påtalebegjæring mangler
072	1	B	N	Henlagt fordi påtalebegjæringen er trukket tilbake
073	2	B	J	Prosessøkonomisk påtaleunntatelse (strprl. § 70)
074	2	B	J	Påtaleunntatelse med prøvetid (strprl. § 69, 2. og 3. ledd)

fortsetter neste side

tabell over avgjørelser fortsatt fra forrige side

Politiets kode	Enhetens hovedstatus	Oppklaring	Repræsenterer gjerningsperson	Politiets forklarende tekst
075	2	B	J	Påtaleunnl. m. prøvetid og erstatningsvilkår (par. 69 2. og 3. ledd)
076	1	B	N	Henlagt etter strl. par. 394 3. ledd
077	2	B	J	Vedtatt forelegg på bot og erstatningsbetaling
078	1	A	N	Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet
079	2	B	J	Vedtatt forelegg på inndragning
07B	2	B	J	Henlagt av andre grunner
080	2	B	J	Ubetinget dom
081	2	B	J	Betinget dom
082	2	B	J	Ubetinget dom og bot
083	2	B	J	Ubetinget dom og erstatning
084	2	B	J	Ubetinget dom og erstatningsbetaling
085	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom
086	2	B	J	Dom på bot og erstatningsbetaling
087	2	B	J	Dom på bot
088	2	B	J	Ubetinget dom og sikring
089	2	B	J	Dom på frifinnelse
08A	2	B	J	
090	2	B	J	Dom på sikring
091	2	B	J	Ubetinget dom og inndragning
092	2	B	J	Betinget dom og bot
093	2	B	J	Betinget dom, bot og erstatningsbetaling
094	2	B	J	Betinget dom og inndragning
095	2	B	J	Betinget dom og erstatningsvilkår
096	2	B	J	Betinget dom på særvilkår
097	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår og erstatningsbetaling
098	2	B	J	Betinget dom og erstatningsbetaling
099	0	Z	N	Sletting av sak
101	2	B	J	Betinget dom på særvilkår og erstatningsbetaling
102	2	B	J	Betinget dom på særvilkår, bot og erstatningsbetaling
103	0	Z	N	Henlagt, intet straffbart forhold bevist
104	0	Z	N	Henlagt som åpenbar grunnløs
105	2	B	J	Betinget dom med samfunnstjeneste
106	0	Z	N	Henlagt - ikke rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold (strprl. § 224, 1.ledd)
107	2	B	J	Avgjort ved meglings i konfliktråd
108	1	B	N	Henlagt fordi påtalebegjæring er for sent fremsatt
109	2	B	J	Betinget dom på særvilkår og bot
110	2	B	J	Betinget dom, bot og inndragning
111	2	B	J	Betinget dom, bot, erstatningsbetaling og inndragning
113	2	B	J	Betinget dom og rettighetstap
114	2	B	J	Betinget dom, erstatningsbetaling og inndragning
115	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom og erstatningsbetaling
116	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom og bot
117	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom og inndragning
118	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom, bot, erstatningsbetaling og inndragning
119	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår
120	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår, bot og erstatningsutbetaling
121	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom, bot og inndragning
122	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste
123	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste og bot
124	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste og erstatningsbetaling
125	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, bot og erstatningsbetaling
126	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste og inndragning
127	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste og ubetinget fengsel
128	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, bot og inndragning
129	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, erstatningsbetaling og inndragning

fortsetter neste side

tabell over avgjørelser fortsatt fra forrige side

Politiets kode	Enhetens hovedstatus	Oppklaring	Representerer gjerningsperson	Politiets forklarende tekst
130	2	B	J	Ubetinget dom, bot og erstatningsbetaling
131	2	B	J	Ubetinget dom, bot og inndragning
132	2	B	J	Ubetinget dom, bot, erstatningsbetaling og inndragning
133	2	B	J	Ubetinget dom og rettighetstap
134	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, bot, erstatningsbetaling og inndragning
135	2	B	J	Dom på rettighetstap
136	2	B	J	Vedtatt forelegg på bot, erstatningsbetaling og inndragning
137	2	B	J	Vedtatt forelegg på bot og inndragning
138	2	B	J	Dom på bot, erstatningsbetaling og inndragning
139	2	B	J	Dom på bot og inndragning
140	2	B	J	Dom på inndragning
141	2	B	J	Betinget dom, bot og rettighetstap
142	2	B	J	Ubetinget dom, bot og rettighetstap
143	2	B	J	Ubetinget dom, erstatningsbetaling og inndragning
144	2	B	J	Dom på vaktarrest
145	2	B	J	Vedtatt forelegg på vaktarrest
146	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, ubetinget fengsel og erstatningsbetaling
147	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, ubetinget fengsel og inndragning
148	2	B	J	Dom på samfunnstjeneste, ubetinget fengsel, erstatningsbetaling og inndragning
149	2	B	J	Betinget dom i form av domsutsettelse
150	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår og bot
151	2	B	J	Dom på bot, rettighetstap og inndragning
152	2	B	J	Betinget dom i form av domsutsettelse, ubetinget bot
153	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom, bot og erstatningsbetaling
154	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår og inndragning
155	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom, erstatningsbetaling og inndragning
156	2	B	J	Dels ubetinget, dels betinget dom på særvilkår, erstatningsbetaling og inndragning
157	2	B	J	Dom på frifinnelse og inndragning
200	2	B	N	Henlagt fordi foretaksstraff ikke anses hensiktsmessig
201	2	B	N	Vedtatt forelegg på bot
202	2	B	N	Vedtatt forelegg på bot og inndragning
203	2	B	N	Vedtatt forelegg på bot og erstatningsbetaling
204	2	B	N	Vedtatt forelegg på inndragning
205	2	B	N	Dom på bot
206	2	B	N	Dom på bot og erstatningsbetaling
207	2	B	N	Dom på bot og inndragning
208	2	B	N	Dom på bot og rettighetstap
209	2	B	N	Dom på bot, rettighetstap og inndragning
210	2	B	N	Dom på inndragning
211	2	B	N	Dom på rettighetstap
212	2	B	N	Dom på rettighetstap og inndragning

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 99/25 J. Johansen og J. Lajord: FD – Trygd: Dokumentasjonsrapport: Arbeidssøkere. 1992-1993. 99s.
- 99/26 K-A. Hovland og F. Bendiksen: Foreldrebetalingundersøkelse: Rapport om betaling for heldagsopphold i kommunale og private barnehager, januar 1999. 38s.
- 99/27 G. Dahl og J. Johansen: FD – Trygd: Dokumentasjonsrapport: Sysselsetting. 1992-1993. 77s.
- 99/28 P. Bakken, H. Hagen og J.A. Osnes: Kvartalsvis lagerstatistikk. 64s.
- 99/29 E. Rønning: Fokusgrupper om opplysninger om skolegang: Dokumentasjon og resultater. 38s.
- 99/30 D. Roll-Hansen: Kompetanse i grunnskolen. 53s.
- 99/31 T.P. Bø: Klassifisering av registrerte arbeidsløse og personer på tiltak i arbeidskraftundersøkelsen (AKU). 45s.
- 99/32 E. Birkeland (red.): Forskjeller i levekår: Hefte 1: Inntekt. 176s.
- 99/33 E. Birkeland (red.): Forskjeller i levekår: Hefte 2: Levekår og helse. 107s.
- 99/34 E. Birkeland (red.): Forskjeller i levekår: Hefte 3: Bruk av velferdsordninger. 126s.
- 99/35 E. Birkeland (red.): Forskjeller i levekår: Hefte 4: Regionale forskjeller. 118s.
- 99/36 M. Stålnacke, J-A. Sigstad Lie og L. Solheim: En analyse av SSBs generelle utvalgsplan fra 1995 basert på næringsvise sysselsettingstall. 83s.
- 99/37 B.O. Lagerstrøm: Trivsels- og arbeidsmiljøundersøkelse blant intervjuere i Statistisk sentralbyrå. 155s.
- 99/38 K.J. Einarsen: Evalueringsrapport for pilotforsøket for FylkesKOSTRA-utdanning. 55s.
- 99/39 L. Rogstad: FoB2000: Adressesamsvar mellom folkeregister og adresseregister i GAB: – rapport fra Lysebu-seminar 8. og 9. desember 1998, – tiltaksplan for bedre adressesamsvar. 39s.
- 99/40 D. Roll-Hansen: Samordnet levekårsundersøkelse 1998 – tverrsnittsundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 102s.
- 99/41 R. Johannessen: Kommunale gebyrer knyttet til bolig. Januar 1999. 30s.
- 99/42 M. Stålnacke, A.G. Hustoft og L. Solheim: Vurdering av kvalitet i statistikk: En oversettelse av notater fra Eurostat om kvalitetsrapportering. 77s.
- 99/43 E. Engelién, K. Myklebust, J.A. Paulsen og L. Rogstad: FoB2000: Stedfesting av bedrifter – forprosjekt. 40s.
- 99/44 I. Hauge, C. Hendriks, Ø. Hokstad og A.G. Hustoft: Standard for begreper og kjennermerker knyttet til familie- og husholdningsstatistikken. 37s.
- 99/45 E. Rønning: Omnibusundersøkelsene 1998: Dokumentasjonsrapport. 123s.
- 99/46 C. Torp: Situasjonstuttak fra Bedrifts- og foretaksregisteret. 33s.
- 99/47 T.N. Evensen: Utlendingers konsum i Norge: En vurdering av eksporttallene for reisetraffikk i nasjonalregnskapet på bakgrunn av statistikk som belyser forbruket til utenlandske turister i Norge. 28s.
- 99/48 H. Hartvedt (red.): Definisjonskatalog for grunnskoleopplæring for barn og voksne. 14s.
- 1999/49 K. Bjønnes og J. Johansen: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport. Attføringspenger, 1992-1997. 126s.
- 1999/50 E. Høydahl: FoB2000: Rapport fra seminar 4. juni 1999 om kommuneprodukter fra Folke- og boligtellingsen 2000. 32s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger
2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway